Secció I. Disposicions generals

PRESIDÈNCIA DE LES ILLES BALEARS

11597 ***Llei 6/2026, de 13 de novembre, del règim patrimonial del matrimoni***

LA PRESIDENTA DE LES ILLES BALEARS

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de les Illes Balears ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que s'estableix a l'article 48.2 de l'Estatut d'Autonomia, promulg la següent:

LLEI

ÍNDEX

Exposició de motius

TÍTOL I. Disposicions generals comunes

TÍTOL II. Disposicions aplicables a Mallorca i Menorca

CAPÍTOL I. De les càrregues familiars i el seu aixecament
CAPÍTOL II. De l'habitatge i parament familiar
CAPÍTOL III. Dels drets viduals d'origen familiar
CAPÍTOL IV. De les donacions per raó del matrimoni
CAPÍTOL V. Dels capítols matrimonials
CAPÍTOL VI. Del règim econòmic matrimonial
Secció primera. Disposicions generals
Secció segona. Del règim de separació de béns
Subsecció primera. Disposicions generals
Subsecció segona. De l'extinció del règim de separació de béns i la liquidació dels crèdits i deutes entre cònjuges

TÍTOL III. Disposicions aplicables a Eivissa i Formentera

CAPÍTOL I. De les càrregues familiars i el seu aixecament
CAPÍTOL II. De l'habitatge i parament familiar
CAPÍTOL III. Dels drets viduals d'origen familiar
CAPÍTOL IV. De les donacions per raó del matrimoni
CAPÍTOL V. Dels espòlits
CAPÍTOL VI. De l'usdefruit universal capitular
CAPÍTOL VII. Del règim econòmic matrimonial
Secció primera. Disposicions generals
Secció segona. Del règim de separació de béns
Secció tercera. Del règim convencional d'acolliment en la quarta part dels milloraments

Disposició addicional única. Foment de la mediació familiar

Disposició transitòria primera. Matrimonis contrets, subsistents en el moment de l'entrada en vigor de la llei
Disposició transitòria segona. Regles intertemporals
Disposició transitòria tercera. Processos matrimonials iniciats abans de l'entrada en vigor de la llei

Disposició derogatòria única

Disposició final primera. Modificació de la Llei 8/2022, d'11 de novembre, de successió voluntària paccionada o contractual de les Illes Balears
Disposició final segona. Modificació de l'article 5 de la Llei 18/2001, de 19 de desembre, de parelles estables
Disposició final tercera. Títol competencial
Disposició final quarta. Autorització per refondre el text

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

Disposició final cinquena. Entrada en vigor

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

El marc competencial que determinen l'article 149.1.8a i 6a de la Constitució Espanyola i els vigents articles 30.27 i 31.2 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, per a la conservació, la modificació i el desenvolupament del dret civil propi de les Illes Balears, ha tengut fins avui un desenvolupament escàs, especialment insòlit si es compara amb el que ha succeït a les altres comunitats autònomes que tenen assumida la mateixa competència legislativa exclusiva.

Aquesta llei pretén, també, superar l'atonia que ha presidit els quaranta anys de competència legislativa sobre el dret civil propi i seguir el disseny de política legislativa afermat en la necessitat de renovar i impulsar el dret civil. Certament, la Compilació de 1961 i la seva adaptació a la Constitució per la Llei 8/1990, de 28 de juny, de la Compilació del dret civil de les Illes Balears, originades en circumstàncies polítiques, econòmiques i socials molt diferents de les actuals, malgrat la seva altura tècnica i eficàcia en la conservació d'algunes institucions civils pròpies, són insuficients i inadequades per a les noves realitats i necessitats dels habitants de les Illes Balears.

La Compilació ha retut un servei important a la conservació del nostre dret civil, però resulta insuficient per ordenar totes les relacions patrimonials del matrimoni que es produeixen en la societat actual. Per tant, resulta imprescindible adaptar les institucions pròpies a la canviant realitat social, cosa que, a més de ser una necessitat, és una exigència inherent a l'exercici de la competència legislativa assumida.

II

Aquesta llei segueix el disseny de política legislativa que es va proposar a *l'Informe* elaborat per la Comissió d'Experts per l'Estudi d'una possible reforma de la Compilació de Dret Civil de Balears (BOCAIB núm. 153, d'1 de desembre de 1998), nomenada pel Consell de Govern de 9 d'octubre de 1998, on es plantejà un canvi de sentit en la política legislativa sobre el dret civil de les Illes Balears, a través de la creació de la Comissió Assessora de Dret Civil de les Illes Balears. Aquesta comissió va dissenyar, finalment i per unanimitat (sessions de 30 de març i 28 d'abril de 2009), la via per desenvolupar el dret civil propi mitjançant l'elaboració i redacció de propostes de lleis especials sectorials que anirien derogant i substituint parcialment la Compilació o bé, decidir si aquestes lleis sectorials es refondrien, finalment, en una nova Compilació o en un altre cos normatiu del dret civil de les Illes Balears.

L'extinta (per la Llei 7/2017, de 3 d'agost) Comissió Assessora de Dret Civil de les Illes Balears va decidir que la primera llei sectorial a preparar seria la del règim patrimonial del matrimoni. Hem de recordar que el règim econòmic del matrimoni a les Illes Balears ha tengut i té una importància singular per les seves arrels històriques que harmonitzen amb la societat balear, amb les seves singularitats territorials per illes, que queden reflectides en la regulació i estructura d'aquesta llei. Cal també recordar que el règim econòmic regulat a la Compilació, és una de les poques institucions on hi va haver unanimitat entre els juristes per mantenir-lo, al moment de l'elaboració del *Código Civil español.*

III

Els materials que han servit de base a la discussió i l'elaboració d'aquest text legal han estat l'Avantprojecte de llei de modificació del títol I dels llibres I i II de la Compilació, redactat i lliurat al Govern per la Comissió Assessora l'any 2004; el Projecte de llei pel qual es reforma el Decret legislatiu 79/1990, de 6 de setembre, de reforma del títol I, del llibre I de la Compilació de Dret Civil de les Illes Balears, del règim econòmic conjugal i reenumeració i titulació de tots els articles, entregat al Govern i aprovat per Acord de Consell de Govern de 23 de marc de 2007, que va decaure per finalitzar la legislatura; l'Avantprojecte de Llei del règim patrimonial del matrimoni (2010-2012), que modificà l'anterior projecte i el dividí en dues parts, una reguladora del dret aplicable a Mallorca i Menorca, corresponent als llibre I i II de la Compilació, i una segona part que regulava la matèria corresponent a Eivissa i Formentera del llibre III de la Compilació. Finalment, l'Avantprojecte de llei de règim patrimonial del matrimoni, publicat en el BOIB per Resolució del conseller de Presidència d'11 de setembre de 2013, per tal de formular esmenes abans de l'aprovació per Consell de Govern. Una vegada formulades les esmenes i nomenada una nova Comissió Assessora, per acord del Consell de Govern en sessió de 14 de març de 2014, es va procedir a debatre aquestes esmenes i introduïren al text de l'avantprojecte les rectificacions oportunes i es presentà, seguidament, aquest avantprojecte al conseller de Presidència per la seva aprovació i començar la tramitació parlamentària, que no es va iniciar.

A tot aquest material, base d'aquesta llei, s'han d'afegir les propostes presentades pel Consell Assessor de Dret Civil propi d'Eivissa i Formentera; així com les lleis de les diferents comunitats autònomes relatives al règim econòmic matrimonial i la família que s'han promulgat en els darrers anys, i també la doctrina i la jurisprudència més recent.

Extingida la Comissió Assessora i nomenat un nou òrgan que la supleix, el Consell Assessor de Dret Civil de les Illes Balears, va iniciar els seus treballs que culminaren amb la Llei 8/2022, d'11 de novembre, de successió voluntària paccionada o contractual de les Illes Balears

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

(BOIB núm. 148, de 17 de novembre de 2022; BOE núm. 290, de 3 de desembre de 2022). Nomenat, per haver finalitzat el seu mandat (disposició addicional cinquena de la Llei 7/2017, de 3 d'agost), un nou Consell Assessor, com a òrgan permanent de consulta i assessorament del Govern i del Parlament, i també dels consells insulars quan ho sol·licitin, en matèria de dret civil de les Illes Balears, va començar els seus treballs amb l'elaboració de la regulació del règim patrimonial dels cònjuges, amb la participació del Consell Assessor de Dret Civil propi d'Eivissa i Formentera.

IV

La Llei es denomina "de règim patrimonial del matrimoni" perquè no es limita, com feia fins ara la Compilació, a regular el règim econòmic matrimonial propi de les diferents illes, sinó que comprèn els diferents aspectes patrimonials que deriven del fet de contreure matrimoni amb la finalitat que, en les situacions en què sigui aplicable aquesta llei, la regulació sigui completa, sense haver d'acudir a ordenaments supletoris, en dotar d'un sistema jurídic privat l'àmbit de les relacions patrimonials del matrimoni i de la parella estable, que aniran conformant i adequant una altra part de la Compilació.

La Llei, que es divideix en tres títols, segueix l'estructura de la Llei 8/2022, d'11 de novembre, de successió voluntària paccionada o contractual de les Illes Balears; dedica el títol I a regular les disposicions comunes a tot el territori balear; el títol II a preceptuar el règim patrimonial del matrimoni que regeix per a Mallorca i Menorca; i el títol III dedicat a la normativa aplicable a Eivissa i Formentera. Conclou amb una part final que comprèn una disposició addicional, tres disposicions transitòries, una disposició derogatòria i cinc disposicions finals.

El títol I, *Disposicions generals comunes,* són normes d'aplicació general a tot el territori de les Illes Balears, regula l'objecte i l'àmbit d'aplicació de la Llei; els principis generals en què s'inspira, amb especial desenvolupament de les diferents vessants del principi d'igualtat entre els cònjuges quant a drets i deures, direcció familiar i domicili, tot seguint el mandat constitucional (articles 14, 32.1 i 39 de a Constitució) i estatutari (articles 13, 16.3 i 17 de l'Estatut d'Autonomia), la Llei balear 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes (BOIB, núm. 99, de 4 d'agost de 2016), aplicant la corresponsabilitat a l'àmbit de les relacions entre cònjuges; i la Llei 8/2018 de 31 de juliol, de suport a les famílies (BOIB núm. 97, de 7 d'agost de 2018). A efectes d'aquesta llei, l'apartat 1 de l'article 4, defineix la família conjugal tot formant un nucli ampli, propi de la societat actual, on ha augmentat el nombre de famílies reconstituïdes, conformades pel progenitor, el seu cònjuge o parella, i fills, d'un o de l'altre i, si n'hi ha, dels fills comuns. En aquesta línia d'actualització, es prescindeix d'utilitzar els termes *marit* i *muller*, per denominar-los *cònjuges*.

El títol II es dedica a les disposicions aplicables a Mallorca i Menorca, i es divideix en sis capítols.

Els quatre primers capítols conformen un règim patrimonial primari per als cònjuges que quedin subjectes al dret civil de les Illes Balears, amb independència del seu règim econòmic matrimonial.

El capítol I regula les càrregues familiars i defineix allò que s'entén per *càrrega familiar* que, fins ara, s'havia de conformar a partir de la doctrina jurisprudencial (STSJIB 1/1998, de 3 de setembre de 1998) per manca de regulació, i qui en són els beneficiaris. La Llei distingeix entre l'obligació d'aixecar-les, que recau sobre els cònjuges, i determina dues formes específiques d'aixecament directe, el treball per a la família i l'aportació de l'ús de l'habitatge familiar i el seu parament; com també la contribució a aquest aixecament que, en primer lloc, serà segons pacte; es regulen l'afecció del patrimoni de cada cònjuge al seu aixecament i la responsabilitat davant terceres persones, solidària o subsidiària, segons els casos.

El treball per a la família no només és una forma d'aixecament de les càrregues familiars sinó que dona dret, al cònjuge que ha treballat per a la família, a un crèdit compensatori, quan els cònjuges estiguin sotmesos al règim econòmic matrimonial de separació de béns.

L'article 9 determina què s'entén per *treball per a la família*, que és el treball fet per a la casa. S'estableixen uns criteris per facilitar al jutge la determinació de la quantia del crèdit per tal d'anivellar l'eventual incidència d'aquest treball, amb principal atenció a la pèrdua d'oportunitats per part del cònjuge que s'hi ha dedicat, com també en relació amb l'augment del patrimoni de l'altre cònjuge. Per a aquesta determinació és important tenir en compte el tipus de treball prestat, el nivell de dedicació i la durada, com, especialment, com li ha afectat en la pèrdua d'oportunitats, i en relació amb l'augment del patrimoni de l'altre cònjuge beneficiat per aquest treball que li ha permès major dedicació a la seva activitat professional o empresarial.

S'ha entès convenient no incloure a l'article 9 la col·laboració en l'activitat professional o empresarial de l'altre cònjuge, en ser un treball distint que, de vegades, no redunda en la pèrdua d'oportunitats; malgrat tot, aquest treball, que si bé aprofita la família, s'ha de retribuir al cònjuge que hi ha col·laborat. Per aquesta raó, l'article 42 preveu dos tipus de crèdits, un compensatori, de l'article 9.1, i un altre indemnitzador, per tal de rescabalar aquesta col·laboració no retribuïda o retribuïda de forma insuficient al cònjuge que l'ha prestada, que s'haurà de satisfer d'acord als preus de mercat, tret que entre els cònjuges ho pactin d'una altra manera.

Aquests dos crèdits són exigibles només en el supòsit d'extinció del règim econòmic matrimonial de separació de béns. En els supòsits que l'extinció del règim econòmic es produeixi per mort o per declaració de mort d'un dels cònjuges, aquests crèdits només seran exigibles si no són coberts per allò que li pertoca en l'herència del cònjuge premort, o hagi rebut abans per pacte successori; en tot cas, tendrà dret a reclamar la diferència als hereus.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

Se n'estableix finalment, la compatibilitat d'ambdós crèdits amb la pensió compensatòria regulada al dret de l'Estat.

El capítol II defineix l'habitatge familiar i el seu parament a l'article 14; i s'exclouen del concepte de *parament familiar* i, conseqüentment, del dret de predetracció, els béns d'extraordinari valor, siguin artístics, històrics o d'ornamentació, atès el nivell de vida de la família, i també els béns mobles d'origen familiar, de tanta tradició a les nostres illes, així com les joies; s'ha entès que tampoc no són objecte de predetracció, perquè no tenen el concepte de parament, altres objectes artístics i històrics que no siguin d'extraordinari valor, perquè puguin tenir un valor sentimental per al cònjuge que n'és el titular.

Altrament, es regula la legitimació restringida per dur a terme actes de disposició o gravamen sobre aquests béns. L'abans esmentada Sentència del TSJIB 1/1998, de 3 de setembre, entenia aplicable en aquest camp la plena llibertat de disposició per part del seu titular, en consonància amb l'històric règim d'absoluta separació de béns. La realitat social i les exigències de protecció als integrants de la família imposà un canvi, i la Llei 7/2017, de 3 d'agost, modificà l'article 4 de la Compilació. En aquest sentit, els articles 15, 16 i 17 regulen l'exigència del consentiment del cònjuge no titular per actes de disposició, alienació o gravamen de l'habitatge familiar; per a la realització d'aquests actes imposen obligacions relatives a la manifestació del caràcter de l'habitatge, com també prohibicions d'autorització i de registre per a notaris i registradors. Es regula igualment l'anul·labilitat d'aquests actes i la seva inoposabilitat a tercers de bona fe a títol onerós quan la manifestació sigui inexacta o falsa. Aquest consentiment del cònjuge no titular s'exigeix també per als actes de disposició sobre els béns que constitueixen el parament familiar.

En el capítol III es regulen dos drets viduals de naturalesa familiar, no successòria, un, de nou encuny, encara que no aliè a la tradició jurídica de les Illes Balears, derivat de l'any de plor, instituït pel Privilegi de Sanç I el dia 1 de juny de 1316, i que provenia de l'antiga "goida", que era una de les garanties per recuperar els béns dotals que atorgava a la dona el dret a retenir els béns del seu marit premort fins que l'hereu li hagués satisfet el dot i les donacions *propter nuptias*. Aquest dret que regula l'article 18 atorga al cònjuge supervivent el dret a posseir l'habitatge familiar durant l'any següent a la mort de l'altre cònjuge. I un altre, que es manté, consistent en la predetracció del parament domèstic sense computar-lo a l'haver hereditari, que entronca amb l'antic dret "a part de cambra", que constituïen "las robes de lli i llana", costum recollit en el llibre III, títol XII, 7, de la *Recopilació de les Franqueses i Dret Municipal de Mallorca de 1622*, i que era compatible amb l'usdefruit, com declarà la Reial Audiència del Regne de Mallorca en Sentència de 27 de març de 1668.

Així mateix, la nova regulació es troba en consonància amb els principis 4t i 8è de l'annex de la Recomanació 15 adoptada pel Comitè de Ministres del Consell d'Europa el 16 d'octubre de 1981, sobre els drets dels cònjuges relatius a l'ocupació de l'habitatge de la família i la utilització dels objectes que integren el parament.

Les donacions per raó de matrimoni estan regulades al capítol IV. El seu règim i la seva eficàcia està determinat per el seu fonament, el futur matrimoni a contreure; són les denominades donacions *ob causam*. Si passat l'any des de l'acceptació de la donació no han contret matrimoni, la donació és ineficaç. Especial atenció es presta a la seva revocabilitat, per nul·litat del matrimoni, per incompliment de càrregues i per ingratitud. En el cas que la donació per raó de matrimoni fos atorgada per terceres persones, a més de les causes de revocació esmentades, també ho seran la separació legal i el divorci.

L'article 23 regula l'acció de revocació que s'ha d'exercitar per procediment judicial; també es podrà instar la revocació en escriptura pública en el cas que donant i donatari reconeguin de forma expressa la causa de revocació. El termini per a l'exercici de la revocació es d'un any de caducitat comptador des que el donant va tenir coneixement de la seva causa. Finalment, l'article 24 determina els efectes de la revocació.

El capítol V regula les capitulacions matrimonials, una institució de gran tradició històrica en ser l'instrument d'organització de la família que es constituïa a partir de la celebració del matrimoni, regulador de les relacions patrimonials entre els cònjuges i també d'àmbit successori.

Les capitulacions matrimonials són l'instrument públic on els futurs contraents o els cònjuges poden determinar, modificar o substituir el règim econòmic que regularà les seves relacions patrimonials; a més, l'article 25 permet establir-hi pactes en previsió de ruptura matrimonial, regulats per altres drets civils autonòmics, que permeten acordar les qüestions personals i patrimonials després de la ruptura matrimonial abans que es produeixi conflicte; com també pactar el dot o constituir un patrimoni afecte a l'aixecament de les càrregues familiars, o altres pactes lícits per raó de matrimoni. A l'àmbit successori, permet pactar donació universal de béns presents i futurs, entre els futurs contraents o entre els cònjuges, o bé amb terceres persones. Com també atorgar pacte de definició amb els seus ascendents de qui són futurs legitimaris; i si han contret matrimoni poden pactar un o l'altre cònjuge o tots dos definició dels seus futurs drets legitimaris en la successió del seu consort, que es regula de bell nou a les disposicions finals primera i segona d'aquesta llei.

El règim econòmic matrimonial es regula al capítol VI, dividit en dues seccions; i la segona secció, a la vegada es divideix en dues subseccions.

La secció primera conté les disposicions generals i comença, a l'article 32, per les relatives a l'autonomia de la voluntat que tenen els cònjuges per determinar, mitjançant l'atorgament de capitulacions matrimonials, el règim econòmic que regirà el seu matrimoni, i a falta d'aquestes o si són ineficaces, determina que el règim legal supletori és el de separació de béns. També proclama, aquesta secció primera, el principi de lliure contractació entre cònjuges, d'important tradició històrica. Els cònjuges, a les Illes Balears, han tengut sempre autonomia patrimonial i

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

llibertat de contractació. A més, la situació de la dona a les Illes Balears ha estat, històricament, de gran autonomia patrimonial. L'Stil 11 de 1344 donat per Arnau d'Erill permetia a la dona casada fiançar al seu marit, en contra de la prohibició romana, sempre que hagués renunciat al *Senatus Consultum Vellaeanum,* situació que no es donava a altres drets civils propis.

S'ha considerat necessari incloure a l'article 35 una regla sobre revocació de donacions entre cònjuges, per dotar-la de més claredat i senzillesa. Es limita a un any el temps per interposar l'acció de revocació i quant a la legitimació, correspon exclusivament al cònjuge i als seus hereus, només en el cas d'haver mort aquell una vegada exercitada l'acció.

El règim de separació de béns ha estat tradicionalment a totes les Illes Balears el legal supletori, i com a tal és objecte de regulació a la secció segona; té les seves arrels en la nostra societat i és el resultat de l'històric règim dotal. Es caracteritza per la independència dels patrimonis conjugals i la manca de comunicació tant de guanys com de deutes, excepte si són càrregues familiars, cas en què hi és d'aplicació l'article 12.

A la subsecció primera es defineix el règim de separació de béns, es determinen quins són propis de cada cònjuge i les regles d'administració i apoderament i, si bé s'apliquen supletòriament les regles del mandat, no es permet, tret autorització, que el cònjuge mandatari nomeni substitut, pel propi caràcter del matrimoni, que només deposita en l'altre cònjuge la confiança per a aquesta comesa.

Quant a les adquisicions oneroses fetes per un cònjuge, s'estableix com a regla de partida que la titularitat pertany al que figura com a tal en el títol adquisitiu formal, i s'hi afegeix que si ha estat pagada o satisfeta la contraprestació o el preu per l'altre cònjuge, s'ha d'aplicar la presumpció de gratuïtat establerta per als contractes entre cònjuges. Amb aquesta regla es pretén solucionar el conflicte d'interessos que es produeix en aquests supòsits tot aplicant el criteri de la seguretat del tràfic immobiliari i l'evitació de l'enriquiment injust. Es tracta, per tant, d'una presumpció *iuris tantum*, per la qual cosa és possible l'exercici d'accions per part del cònjuge que va pagar la contraprestació o el preu, quan aquesta adquisició obeeixi a una causa aliena a la donació.

D'altra banda, la regulació es completa amb l'admissió de qualsevol mitjà de prova respecte de la pertinença d'un bé a un o altre cònjuge, a falta de títol, i a l'article 40 l'establiment de la presumpció de cotitularitat per meitats indivises, com a regla de tancament. Així mateix, es presumeix, tret de prova en contra, la pertinença exclusiva a un dels cònjuges dels béns mobles d'ús personal i dels directament destinats a la seva activitat.

La subsecció segona regula l'extinció del règim de separació de béns i posterior liquidació de crèdits i deutes entre els cònjuges. S'enumera una previsió detallada dels crèdits i deutes que entren en la liquidació. Es determina que aquesta liquidació s'ha de dur a terme de conformitat amb l'acordat als capítols matrimonials, o amb els pactes en previsió de la ruptura matrimonial atorgats fora de capítols. El tercer paràgraf de l'article 41 permet a qualsevol dels cònjuges demanar simultàniament, en els procediments de separació, divorci i nul·litat, i en els dirigits a obtenir l'eficàcia civil de les resolucions o decisions eclesiàstiques, l'acció de divisió dels béns que tenguin en comunitat ordinària, com la liquidació de crèdits i deutes si no hi ha acord entre ells. L'apartat 2 de l'article 42 preveu, en el cas que l'extinció del règim fos per mort o declaració de mort, que els crèdits determinats als apartats a) i b) siguin exigibles només en el cas que no siguin coberts pel que pertoqui al cònjuge creditor per successió *mortis causa* o hagués rebut anteriorment per pacte successori.

Determinats els crèdits, s'han de compensar per tal que en resulti exigible un crèdit únic, que s'ha de pagar en metàl·lic, o en béns, si n'és el cas, en el termini màxim de tres anys.

El títol III de la Llei regula les relacions patrimonials del matrimoni a les illes d'Eivissa i Formentera. Es divideix en set capítols i dona una solució de conjunt a la matèria, alhora que autònoma i pròpia de les Pitiüses. Els quatre primers capítols constitueixen un veritable règim matrimonial primari, atès que les seves normes són per a tots els matrimonis subjectes a les disposicions aplicables a Eivissa i Formentera, sigui quin sigui el seu règim econòmic conjugal.

Pel que fa a les càrregues familiars i el seu aixecament, objecte del capítol I, poques diferències s'aprecien respecte de la resta del territori balear, si tenim en compte que, des de 2017, tant el llibre I com el llibre III de la Compilació reconeixien que el treball per a la família realitzat per un dels cònjuges podia donar dret a una compensació. Ara bé, la tradició jurídica pitiüsa fa que la coincidència en aquesta concreta matèria no sigui plena a tot l'arxipèlag. Certament, quan el règim econòmic pactat en espòlits sigui el d'acolliment en la quarta part dels milloraments, el crèdit que ha de percebre el cònjuge acollit una vegada liquidat el règim, resulta incompatible amb el crèdit compensatori derivat de l'excés de contribució a l'aixecament de les càrregues familiars. D'altra banda, i seguint el parer del Consell Assessor del Dret Civil propi d'Eivissa i Formentera, la Llei 7/2017 va resoldre la qüestió de la responsabilitat per obligacions fundades en l'aixecament de les càrregues familiars amb el criteri de la solidaritat envers terceres persones, tant en els casos en què les havien contret tots dos cònjuges com quan les havia contret només un d'ells en exercici de la potestat domèstica. La Llei que ara es presenta adopta aquesta mateixa solució.

El capítol II tracta de l'habitatge familiar i del seu parament, amb una regulació igualment pròpia i autònoma per a les illes Pitiüses, encara que semblant a la de les illes de Mallorca i Menorca, sobretot pel que fa al règim de disposició i gravamen, atès que la Llei 7/2017 va modificar tant l'article 4 com el 67 de la Compilació, en el sentit d'exigir el consentiment del cònjuge no propietari o, altrament, autorització judicial.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

El capítol III contempla dos beneficis viduals que, malgrat no haver estat mai recollits en el llibre III de la Compilació, sí que han estat presents a les Pitiüses: el dret del cònjuge supervivent a continuar en la possessió de l'habitatge familiar durant l'any següent a la mort de l'altre, i el de predetracció del parament familiar, sempre i quan en ambdós supòsits els cònjuges no estiguessin separats legalment ni de fet. El dret a mantenir la possessió de l'habitatge familiar deriva de la institució de l'any de plor; mentre que el dret a predetraure el parament familiar entronca amb «l'acolliment en la meitat dels draps de cambra, blancs i llistats» que el marit acostumava a prometre en espòlits a favor de l'esposa en previsió de morir abans que ella. Totes dues institucions jurídiques han tengut com a premissa l'existència d'una comunitat de vida entre els cònjuges al temps de produir-se la mort d'un d'ells.

El capítol IV regula les donacions per raó de matrimoni, amb normes sobre el concepte, l'objecte, la forma, i la caducitat de les donacions *propter nuptias*, les quals queden sense efecte si el matrimoni en atenció al qual es fan no es contrau en el termini d'un any des de l'acceptació. I se'n regula la revocació, recollint les causes i el termini per a l'exercici d'aquesta facultat, que també és d'un any i que es compta des que el donant hagi tengut coneixement de la causa.

Tot atenent que, en alguns casos, resulta difícil concretar el moment en el qual es té coneixement de l'existència de la causa de revocació, s'ha optat per computar el termini de l'any des que se'n té notícia amb independència de quina sigui la via per revocar la donació, l'escriptura pública o l'acció judicial. En aquest últim supòsit, si no s'ha arribat a un acord per qualsevol dels mitjans alternatius de solució de conflictes regulats a la Llei Orgànica 1/2025, de 2 de gener, de mesures en matèria d'eficiència del Servei Públic de Justícia, el termini d'un any es computarà d'acord amb els termes previstos en aquesta llei.

Com hem avançat, s'ha optat per dotar de redacció pròpia la possibilitat (que ja existia a la pràctica) de revocar les donacions *propter nuptias* per acord davant notari, amb la finalitat de concretar el contingut mínim de l'escriptura de revocació i com una actuació purament potestativa i independent de la via judicial.

La idea de regular el contingut mínim de l'escriptura de revocació i els requisits de validesa del poder especial que podrà atorgar el donatari responen a la finalitat d'agilitzar els tràmits en el sentit que, com en la major part dels casos hi haurà hagut contactes previs entre les parts o els seus advocats o, si escau, en el procés de mediació, en aquests contactes ja es podrà conèixer si el cònjuge donatari admetrà o no la concurrència de la causa de revocació. Si l'admet, ho pot fer en un poder especial que confereix a aquest efecte o per compareixença personal a l'escriptura de revocació. Si no l'admet, s'acudirà directament a la via judicial.

Per excepció, com que les donacions per raó de matrimoni atorgades en espòlits a favor del fill o filla tenen, a més de les generals, unes causes especials de revocació previstes a l'article 67.3, atenent l'especialitat d'aquestes, s'estableix que es poden revocar unilateralment per la part donant en escriptura pública acreditant la concurrència de la causa de revocació i sense que sigui necessari que la part donatària la reconegui expressament.

Finalment, i pel que fa als efectes que produeix la revocació de les donacions *propter nuptias,* es preveu com a regla general, el reintegrament del bé donat al patrimoni del donant i, en cas d'impossibilitat, el reemborsament del seu valor; quant als fruits, el donatari haurà de restituir els que hagués percebut des que consti fefaentment la voluntat revocatòria del donant mitjançant qualsevol intent de solució extrajudicial del conflicte -com ara burofax, papereta de conciliació o sol·licitud de mediació- i, en el supòsit de no haver fet cap intent previ, des de la interposició de la demanda o des de l'atorgament de l'escriptura de revocació, segons s'hagi optar per la via judicial o per la notarial.

El capítol V té per objecte la regulació dels espòlits, denominació que secularment han rebut els capítols matrimonials a les illes d'Eivissa i Formentera. Si la reforma legislativa de 2017 va introduir normes sobre aspectes que fins aleshores no estaven previstos legalment, com ara la fixació d'un termini de caducitat en cas d'atorgament prenupcial, en aquesta llei s'ha tractat d'una manera més sistematitzada el seu possible contingut tot distingint entre els pactes relatius al règim econòmic conjugal, els referits a institucions familiars i successòries i, per últim, els establerts en previsió de crisi o fins i tot de ruptura matrimonial. Aquests darrers ja es contemplaven des de 2017 en el llibre III de la Compilació com una veritable novetat, i sens dubte, palesen que els espòlits, concebuts històricament sobre la idea del matrimoni indissoluble en vida dels cònjuges, són susceptibles d'adaptar-se a les actuals vicissituds de les parelles casades. Ara s'aprofundeix en el tractament dels pactes en previsió de crisi o de ruptura i, com a requisit de validesa, s'estableix que quan s'hagin convingut en espòlits prenupcials, hi ha d'haver una antelació mínima de trenta dies entre la data de la firma i la de celebració del matrimoni, per tal de garantir que ambdues parts emeten el seu consentiment de manera plenament lliure. També, s'han regulat d'una manera més completa els requisits per a la modificació i les conseqüències que la nul·litat matrimonial, la separació legal i el divorci despleguen sobre els capítols: encara que en aquests supòsits, com a regla general, tot el que s'ha convingut en espòlits esdevé ineficaç, se n'estableixen excepcions, ja sigui perquè es tracta de pactes continguts en els espòlits que, per la seva pròpia naturalesa, estan destinats a subsistir, com ara els establerts en previsió de crisi o de ruptura, ja sigui perquè no tenien la seva causa en la celebració de les núpcies i, malgrat això, s'inclogueren a l'escriptura d'espòlits. Així mateix, es preveuen casos en què la ineficàcia no és automàtica sinó que precisa l'exercici de la facultat de revocació, com succeeix amb les donacions *propter nuptias* i amb els pactes successoris atorgats en contemplació del matrimoni.

El capítol VI està dedicat a una institució que, en realitat, forma part del contingut dels espòlits: l'usdefruit universal capitular. Les àmplies facultats que comprèn l'erigeixen en un autèntic usdefruit de regència a favor del cònjuge vidu. Revelen aquest caràcter els termes -"ama, senyora i usufructuària"- en què històricament el futur marit acostumava a constituir-lo en cas de premorir a la dona. La regulació continguda

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

fins ara a l'article 68 de la Compilació reflectia degudament la importància i l'arrelament de la figura a la societat pitiüsa, i és per això que la llei que ara es presenta fa seva aquesta mateixa regulació, tot afegint només un paràgraf on s'expliciten les dues possibles modalitats de constitució de l'usdefruit universal capitular: unilateral i recíproca.

"Del règim econòmic matrimonial", és com s'intitula el capítol VII, dividit internament en tres seccions. La secció primera conté les disposicions generals sobre aquesta concreta matèria, relatives a la determinació del règim econòmic, que necessàriament s'ha de pactar en escriptura d'espòlits, com també les seves modificacions, les referides a la lliure contractació entre cònjuges i a la revocació de les donacions atorgades entre ells. El règim revocatori d'aquestes donacions és el mateix que el que estableix el capítol IV per a les atorgades per raó de matrimoni. La secció segona s'ocupa del règim de separació de béns que, a Eivissa i Formentera, com a la resta de l'arxipèlag, és el legal supletori. Emperò, la coincidència entre illes no és total. Així, i pel que fa a l'administració dels béns de l'altre cònjuge, es reconeix al cònjuge gestor la possibilitat de nomenar substitut, tret de prohibició expressa del cònjuge propietari. D'altra banda, i encara que s'apliquin les normes del mandat, en finalitzar l'apoderament, el cònjuge administrador només haurà de restituir a l'altre els fruits existents, i pel que fa als consumits, només l'equivalent d'aquells amb què es va enriquir. Quant a la liquidació del règim, interessa destacar que les accions de regrés entre cònjuges a què es refereix l'article 79.1.d), només poden derivar-se de la responsabilitat solidària per raó de deutes contrets en l'aixecament de les càrregues familiars, ja que el règim de separació de béns pitiús desconeix la responsabilitat subsidiària. La secció tercera aborda per primera vegada a les Illes Balears la normació sistemàtica d'un règim econòmic convencional, d'arrel consuetudinària, privatiu de les illes Pitiüses, que des del segle XIII s'ha convingut en espòlits: l'acolliment en la quarta part dels milloraments. Se'n preveuen dues modalitats, unilateral i recíproca, segons es determini anticipadament en els espòlits qui serà el cònjuge acollit o, altrament, la seva determinació quedi diferida a la liquidació del règim. Seguint la praxi insular, l'acolliment en els milloraments es configura a la llei present com una modalitat de règim de participació en guanys, atès que mai no ha comportat cap comunitat d'adquisicions durant la seva vigència.

Tanca el contingut de la Llei una part final. La disposició addicional única exhorta els poders públics que fomentin l'ús de la mediació familiar com a sistema alternatiu a la via judicial per a la resolució dels conflictes que es puguin presentar en matèries d'aquesta llei, sempre que sigui susceptible de resolució per aquesta tècnica; fins i tot, fomentar el seu ús abans o durant el procediment judicial de resolucions de conflictes, a fi d'arribar a la millor solució per a tots els afectats.

Tres disposicions transitòries determinen la seva aplicació als matrimonis contrets i subsistents en el moment que entri en vigor, sens perjudici que els processos de separació, divorci i nul·litat matrimonial iniciats anteriorment es regeixin per la normativa substantiva vigent en iniciar-los; que el que es disposa per a la liquidació de crèdits i deutes a l'extinció del règim econòmic matrimonial només s'apliqui als extingits posteriorment a l'entrada en vigor de la Llei; que els règims econòmics matrimonials i els capítols atorgats de conformitat amb la legislació anterior produeixin els efectes que s'hi preveuen, i que, en canvi, la liquidació del règim convencional d'acolliment en la quarta part dels milloraments es regeixi per les disposicions d'aquesta llei encara que s'hagi pactat abans que entri en vigor. I una disposició derogatòria única, que deixa sense efecte el títol I del llibre I; l'article 65 del llibre II, en allò que es remet a l'esmentat títol I del llibre I; i el títol I del llibre III de la Compilació del Dret Civil de les Illes Balears, aprovada pel Decret legislatiu 79/1990, de 6 de setembre.

La Llei inclou també cinc disposicions finals de les quals la primera modifica la Llei 8/2022, d'11 de novembre, de successió voluntària paccionada o contractual de les Illes Balears.

D'una banda, aquesta disposició final primera modifica la rúbrica del seu capítol III del títol II, on deia: "La definició", per tal que digui "La definició entre descendents legitimaris i els seus ascendents", institució de gran arrel històrica des del Privilegi de Jaume I el 1274. Igualment, i com a conseqüència de la derogació del títol I del llibre III de la Compilació, la disposició final primera modifica els articles 51.3 i 62.4 de l'esmentada Llei 8/2022, d'11 de novembre, relatius als pactes successoris pitiüsos atorgats en espòlits; la remissió que fins ara feien aquests dos preceptes a l'article 66 de la Compilació queda substituïda per una remissió a les normes de la llei present relatives a aquesta matèria.

D'altra banda, la disposició final primera introdueix una modificació per addició a la mencionada Llei 8/2022, d'11 de novembre, introduint un capítol IV al títol II, en regular per primera vegada la definició entre cònjuges. No s'ha introduït al títol III, d'Eivissa i Formentera, perquè en el dret pitiús el cònjuge no és legitimari. A la tramitació parlamentària de la Llei 7/2017, de 3 d'agost, per la qual es modifica la Compilació de Dret Civil de les Illes Balears (BOIB núm. 96, de 5 d'agost de 2017), va decaure la proposta de regulació de definició entre cònjuges. El nombre de parelles que passen a segones o terceres relacions és major que en temps passats, com també les noves famílies reconstituïdes i també el fet de contreure matrimoni a una edat en què, probablement, ja no és tendrà descendència i que un o ambdós cònjuges en tenen de relacions anteriors o no. Per aquests fets usuals a la nostra societat, s'ha entès que aquesta institució dona la possibilitat d'organitzar, en vida, la situació de l'altre membre de la parella, permetent el pagament anticipat de la llegítima que li correspondrà en la successió del seu consort, que és l'únic dret successori d'origen legal exigible, i evitar futures controvèrsies. La llei permet als cònjuges atorgar pactes successoris com la donació universal de béns presents i futurs, però no permetia el pacte de definició de llegítima en estar regulat exclusivament entre ascendents i descendents futurs legitimaris. La definició al cònjuge la podran atorgar un o ambdós en capítols matrimonials, sempre que siguin postnuptials, o fora d'ells en document públic; com també les parelles estables.

El nou capítol IV de la Llei 8/2022, d'11 de novembre, conté cinc articles que van del 50 bis al 50 *sexies*, reguladors de la definició entre cònjuges i parelles estables; l'article 50 bis determina el concepte de definició de llegítima entre cònjuges, ja que no es regula la definició per

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

més de la legítima, que no és un dret legalment degut; els drets successoris voluntaris sempre es conserven perquè regeix el principi de la llibertat de testar. Es regulen les causes d'ineficàcia sobrevinguda, que corresponen a situacions en què la llegítima no és deguda, sigui per premoriència, per la separació legal, pel divorci o per la nul·litat matrimonial si el cònjuge que ha definit els seus drets legitimaris ha obrat de mala fe; i les causes de revocació en els articles 50 ter i 50 *quater*, respectivament, amb els seus efectes i l'exercici de l'acció. L'article 50 *quinquies* determina l'efecte de la definició, que, donat que la llegítima s'ha satisfet anticipadament, no confereix acció per reclamar la llegítima ni el seu suplement, si n'era el cas; així mateix, queda sense efecte qualsevol disposició sobre la llegítima, ordenada pel cònjuge causant, sigui en testament, en donació universal o en codicil, tant anterior com posterior a l'atorgament de la definició. Aquest efecte és conseqüència del fet que el cònjuge supèrstite ja ha rebut anticipadament els drets legitimaris i regeix el principi que d'una successió no es poden detreure dues llegítimes, per aquesta raó tampoc no podrà tenir dret al que li concedeix la successió intestada al consort a l'article 45 de la Compilació, si bé tendrà dret, si escau, a ser hereu intestat.

En tot cas el cònjuge que ja va ser satisfet pels drets legitimaris anticipadament podrà reclamar els drets successoris voluntaris, ordenats en testament o en donació universal, o bé per successió intestada. Per tancar el capítol IV, s'inclou l'article 50 *sexies* que regula alguna particularitat de la definició atorgada pels membres de la parella estable, pel fet que la seva relació no pot acabar en separació, divorci o nul·litat.

Finalment, la disposició final primera s'ocupa de la correcció de l'error que apareix al segon paràgraf de l'article 37 de la ja esmentada Llei 8/2022, d'11 de novembre, de successió voluntària paccionada o contractual de les Illes Balears. L'article 37.2 regula un supòsit de preterició no intencional o errònia, i per error hi figuren els termes "preterició intencional", que s'han intentat corregir.

La disposició final segona modifica la Llei 18/2001, de 19 de desembre, de parelles estables. Així, la disposició final segona determina, en primer lloc, la modificació de l'apartat 5 de l'article 5 per la derogació dels articles de la Compilació en matèria d'aplicació supletòria del règim patrimonial del matrimoni; i, en segon lloc, addiciona un article 1 bis a l'esmentada Llei 18/2001, de 19 de desembre, sobre ampliació del seu àmbit d'aplicació, donat que hi ha moltes parelles convivencials que no es constitueixen al Registre de Parelles Estables de la comunitat autònoma de les Illes Balears per desconeixement dels seus efectes; per aquesta raó, si concorren uns requisits de forta estabilitat de la parella que conviu *more uxorio,* com haver conviscut més de deu anys i tenir descendència en comú, si poden provar l'actual convivència, podrà ser d'aplicació supletòria l'esmentada Llei 18/2001, de 19 de desembre, en el supòsit de no haver previst altra cosa. És un reconeixement de la possessió d'estat.

Les tres darreres disposicions finals regulen, respectivament, el títol competencial per legislar, l'autorització per refondre aquesta llei i l'entrada en vigor.
Pel que fa a la disposició final quarta, seguint el procediment d'actualització i desenvolupament de la Compilació de Dret Civil de les Illes Balears, que conté el dret civil tan arrelat en el nostre territori, es fa necessària la seva refosa en un text modern que doni cabuda a les últimes reformes legislatives i ofereixi una sistemàtica que faciliti la incorporació de les actualitzacions al text legal. Per aquesta raó, s'autoritza el Govern a refondre, en el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, la Compilació i els textos legals vigents de dret civil de les Illes Balears que s'enumeren, així com la llei present, en un nou text que es denominarà *Llei de Dret Civil de les Illes Balears*.

Aquesta llei regula de manera completa dins el marc constitucional i estatutari, el règim patrimonial dels matrimonis subjectes a l'ordenament civil de les Illes Balears. Fa possible un text necessari que, tot partint de les tradicions que, de segles, caracteritzen cadascuna de les Illes, regula els efectes patrimonials que deriven del fet de contreure matrimoni i que requeria de manera inajornable d'una ordenació moderna, actualitzada i conforme amb les realitats de les societats illenques dels nostres dies.

La normativa que es proposa compleix el principi d'eficàcia per a la consecució de les finalitats perseguides perquè, ja sigui amb les regles previstes per a Mallorca i Menorca, ja sigui amb les previstes per a Eivissa i Formentera, i sense perjudici de les comunes a tot l'arxipèlag -fonamentades sobretot en principis i valors de rang constitucional i del dret de la Unió Europea, i també de rang estatutari-, conté un conjunt de preceptes legals que encapçalen els respectius drets en matèria de règim patrimonial del matrimoni, la qual cosa redundarà també en l'acompliment del principi de seguretat jurídica, incloses les idees d'exhaustivitat, claredat, certesa i desenvolupament rigorosos de tota la matèria pròpia del règim patrimonial del matrimoni.

La Llei acompleix el principi de proporcionalitat, perquè, altrament de l'ample abast de l'objecte, intenta fer front a la diversitat de conseqüències i eventualitats patrimonials, de tot ordre, que els efectes del matrimoni comporta i també en les parelles estables, que igualment regula i millora. I dona solucions a situacions que, a les nostres illes, avui per avui, no la tenen en la seva totalitat amb rang de llei pròpia, i conforme amb els principis de l'ordenament civil illenc, segons les necessitats i els requeriments, a la vegada, de cada illa. A més, la Llei arbitra respostes als supòsits de possibles crisis en el matrimoni, on era precisa una reglamentació de les repercussions patrimonials d'aquelles, tot pensant en els aplicadors del dret. Especialment ho fa, amb una atenció afegida inexcusable per a una regulació autònoma *ex novo*, com la present, de cara als eventuals processos judicials que s'esdevenguin.

Finalment, s'han respectat els principis d'eficiència, qualitat i simplificació, atès que la Llei no regula procediments que suposin noves càrregues administratives a la ciutadania, sinó que precisament, en el vessant processal civil, de conformitat amb el marc constitucional i estatutari més estricte, es remet als procediments judicials previstos en la legislació estatal vigent, inclosa la crida a la intervenció notarial

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

com a solució alternativa a la via judicial. A més, la Llei fomenta l'ús efectiu de la mediació familiar, en la resolució dels conflictes que es puguin produir, tot acomplint, concretament, els principis d'eficiència i simplificació, respecte dels processos judicials.

TÍTOL I
DISPOSICIONS GENERALS COMUNES

Article 1
Objecte i aplicació

1. Aquesta llei té com a objecte la regulació de les relacions econòmiques derivades del matrimoni.

2. És aplicable als matrimonis els efectes dels quals es regeixen per l'ordenament civil de les Illes Balears.

Article 2
Principis generals

La regulació de les relacions econòmiques derivades del matrimoni s'inspira en el principi de plena igualtat entre els cònjuges, de protecció de la família i dels seus membres amb discapacitat o en situació de dependència, de protecció integral dels fills menors i de llibertat de pacte, sense més limitacions que les que estableix aquesta llei.

Article 3
La igualtat entre cònjuges

1. Els cònjuges tenen en el matrimoni els mateixos drets i deures d'ordre domèstic i en relació amb la cura i l'atenció dels restants membres de la família.

2. Els cònjuges estan obligats a lliurar-se recíprocament i de manera periòdica informació suficient sobre la gestió dels seus ingressos i patrimoni, i dels resultats de les seves activitats econòmiques, per tal de subvenir les càrregues familiars.

Article 4
La família i la seva direcció

1. Als efectes d'aquesta llei, la família és el nucli que formen els cònjuges, els fills comuns, els propis de l'un o de l'altre, i també la resta de descendents i ascendents, sempre que convisquin a l'habitatge familiar.

2. La direcció de la família correspon als dos cònjuges de comú acord, els quals han d'adoptar les seves decisions en interès del conjunt dels seus membres. No obstant això, en situacions excepcionals d'urgència i d'impossibilitat d'obtenir el consentiment del cònjuge, la direcció de la família pot ser exercida provisionalment per l'altre.

3. Cap dels cònjuges no es pot atribuir la representació de l'altre si no li ha estat conferida, sens perjudici de la presumpció que estableix l'article 7.3 i l'article 49 d'aquesta llei, respectivament.

Article 5
Domicili familiar

Els cònjuges decideixen de comú acord el domicili familiar i, en cas de desacord, ho ha de decidir l'autoritat judicial fent prevaler l'interès de la família. No obstant això, es presumeix que el domicili familiar és l'habitatge familiar.

TÍTOL II
DISPOSICIONS APLICABLES A MALLORCA I MENORCA

CAPÍTOL I
De les càrregues familiars i el seu aixecament

Article 6
De les càrregues familiars i els seus beneficiaris

1. Tenen la consideració de càrregues familiars les necessàries per al manteniment de la família d'acord amb el seu nivell de vida i els usos

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

socials. En particular, són en tot cas càrregues familiars les originades per:

a) Aliments, que inclouen tot el que és indispensable per a la manutenció, l'habitatge, el vestit i l'assistència mèdica; l'educació i la instrucció en la minoria d'edat, i en la majoria si la formació no ha conclòs per raons alienes a l'alimentat.
b) Atencions de previsió, incloses mèdiques i sanitàries.
c) Les despeses per a la conservació de l'habitatge familiar per tal de mantenir-ne l'habitabilitat.

2. No són càrregues familiars les que responen a l'interès exclusiu d'un dels cònjuges, ni les derivades de la gestió i defensa dels béns privatius.

3. Són beneficiaris de les càrregues els membres de la família, encara que els ascendents i descendents no comuns que convisquin en el domicili familiar només ho seran en el cas que ho necessitin.

Article 7
Obligació d'aixecament de les càrregues familiars

1. Les càrregues familiars poden ser aixecades tant de manera directa com mitjançant l'abonament de l'import del seu cost. L'obligació d'aixecament recau sobre els cònjuges, sens perjudici de la contribució que preveu l'article següent per a la resta de membres de la família.

2. La contracció d'obligacions per a l'aixecament de càrregues familiars l'han de dur a terme de comú acord ambdós cònjuges.

3. No obstant això, qualsevol dels cònjuges pot contraure obligacions per atendre les necessitats i les despeses familiars ordinàries d'acord amb els usos i el nivell de vida de la família i s'ha de presumir que ho fa amb el consentiment de l'altre.

Article 8
Contribució a l'aixecament de les càrregues familiars

1. Els cònjuges han de contribuir a l'aixecament segons el que s'ha pactat expressament entre ells i, a falta de pacte, en proporció als ingressos derivats de la seva activitat i dels seus béns i, si no són suficients o la proporció resultàs excessivament perjudicial per a un dels cònjuges, segons els seus patrimonis, tret de l'existència d'un patrimoni afecte.

2. Els altres membres de la família han de contribuir equitativament a l'aixecament de les càrregues segons les seves possibilitats, incloent-hi les pensions a què tenguin dret, i d'acord amb les despeses que generin, mentre convisquin en la unitat familiar.

3. Si alguna de les persones obligades no contribueix a l'aixecament de les càrregues, qualsevol dels cònjuges pot sol·licitar al jutge l'adopció de les mesures pertinents per assegurar-ne el compliment.

Article 9
Treball per a la família

1. S'entén per treball per a la família el treball per a la casa, la cura i l'atenció dels fills i descendents i dels ascendents que convisquin a l'habitatge familiar.

2. El treball per a la família és una de les formes d'aixecament directe de les càrregues familiars si no és retribuït i, si ho és de manera insuficient, computarà la diferència.

3. El treball per a la família donarà dret a un crèdit compensatori només en el supòsit de l'article 42 d'aquesta llei.

Article 10
Aportació de l'habitatge i del parament familiar per un dels cònjuges

1. L'aportació per un dels cònjuges de l'habitatge i el parament per al seu ús com a habitatge familiar és una de les formes d'aixecament directe de les càrregues familiars si aquella no és retribuïda o compensada i, si ho és de manera insuficient, computarà la diferència.

2. La valoració d'aquesta aportació, a falta de pacte, ha de ser efectuada per l'autoritat judicial ponderant el seu cost en el mercat.

Article 11
Afecció de béns

Els béns propis de cada cònjuge són afectes a l'aixecament de les càrregues familiars, sens perjudici de l'existència d'un patrimoni especialment afecte.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

Article 12
Responsabilitat davant terceres persones

1. Davant terceres persones, ambdós cònjuges responen solidàriament de les obligacions que contreuen conjuntament en l'aixecament de les càrregues familiars i de les contretes per un d'ells per atendre les necessitats i despeses ordinàries de la família de l'article 7.3 d'aquesta llei.

2. De les obligacions contretes per un dels cònjuges per atendre les necessitats i despeses familiars no indicades a l'apartat anterior respon davant terceres persones el cònjuge que les va contreure i, subsidiàriament, l'altre.

3. Les regles de responsabilitat dels paràgrafs anteriors s'han d'aplicar sens perjudici dels criteris de contribució interna que es derivin de l'article 8 d'aquesta llei.

Article 13
Responsabilitat subsidiària del cònjuge no contractant

1. L'efectivitat de la responsabilitat subsidiària que estableix l'article anterior exigeix l'execució prèvia dels béns del cònjuge contractant. No obstant això, la demanda es pot interposar contra ambdós cònjuges sol·licitant la condemna, amb caràcter principal, del cònjuge contractant i, subsidiàriament, de l'altre cònjuge.

2. L'embargament i el constrenyiment dels béns del cònjuge no contractant no és procedent fins que hagin estat objecte de realització els del cònjuge que va contraure l'obligació i en la mesura necessària per cobrir-la.

3. No és procedent l'exigència de responsabilitat subsidiària respecte d'obligacions contretes quan el matrimoni estigui separat de fet, sens perjudici dels criteris de contribució interna que es derivin de la regla de l'article 8 d'aquesta llei.

CAPÍTOL II
De l'habitatge i el parament familiar

Article 14
Conceptes

1. S'entén per habitatge familiar aquell on resideixen habitualment els cònjuges o un d'ells amb la major part dels fills comuns.

2. El parament familiar comprèn els mobles, els estris, la roba i altres béns d'ús ordinari de l'habitatge familiar. No tenen aquesta consideració els objectes de valor extraordinari atès el nivell de vida de la família, ni les joies, ni els mobles d'origen familiar, ni els objectes artístics o històrics.

Es presumeix que els béns que integren el parament familiar pertanyen per meitats indivises a cada cònjuge, tret de prova en contra.

Article 15
Legitimació per als actes de disposició o gravamen

1. El cònjuge titular o cotitular de qualsevol dret sobre l'habitatge familiar i el seu parament no en podrà realitzar actes de disposició, alienació o gravamen sense el consentiment exprés de l'altre cònjuge.

2. Si el cònjuge no titular no dona el seu consentiment, el jutge podrà autoritzar l'acte pretès, en interès de la família.

3. Les regles establertes en els dos apartats anteriors tenen caràcter imperatiu.

Article 16
Obligació de manifestar el caràcter de l'habitatge

1. Qualsevol acte de disposició, alienació o gravamen de drets sobre un habitatge, realitzat per una persona casada, exigeix la manifestació del transmitent sobre si constitueix l'habitatge familiar.

2. Els notaris s'abstindran d'autoritzar i els registradors d'inscriure els títols que contenguin actes de disposició, alienació o gravamen de drets sobre un habitatge atorgats per una persona casada, sense la manifestació negativa sobre el seu caràcter d'habitatge familiar o sense la constància fefaent del consentiment de l'altre cònjuge o l'autorització judicial.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

3. L'omissió de la manifestació esmentada en el contracte impedeix l'adquirent d'emparar-se, si escau, en la protecció prevista en l'article 17.3 d'aquesta llei, sens perjudici de les responsabilitats del transmitent.

Article 17
Ineficàcia dels actes de disposició o gravamen

1. Els actes de disposició, alienació o gravamen realitzats sense el consentiment de l'altre cònjuge o de l'autorització judicial ferma són anul·lables a instància d'aquell.

2. L'acció d'anul·lació caducarà en el termini de quatre anys comptadors des de la inscripció en el Registre de la Propietat o des que el cònjuge legitimat hagi tengut coneixement de la disposició, l'alienació o el gravamen.

3. La ineficàcia de l'acte no es pot oposar a l'adquirent de bona fe i a títol onerós, en els casos de manifestació inexacta o falsa sobre el caràcter de l'habitatge, sens perjudici del que disposi la legislació hipotecària. En aquest cas, el cònjuge transmitent ha de respondre davant l'altre dels danys i perjudicis irrogats a la família per la seva actuació.

CAPÍTOL III
Dels drets viduals d'origen familiar

Article 18
Dret del cònjuge supervivent al manteniment de la possessió de l'habitatge familiar

1. El cònjuge supervivent no separat legalment o de fet, que no tengui dret a l'ús de l'habitatge familiar, per qualsevol títol, pot mantenir-ne la possessió durant l'any posterior a la mort de l'altre, sempre que no incorri en causa d'indignitat successòria i que el dret a posseir formi part de l'herència.

En tot cas, el cònjuge supervivent separat de fet, que no tengui dret a l'ús de l'habitatge familiar, per qualsevol títol, podrà mantenir-ne la possessió durant l'any posterior a la mort de l'altre cònjuge si habitava al dit habitatge familiar al moment de la mort del seu consort.

2. Aquest dret no s'ha de computar en l'haver hereditari del cònjuge supervivent.

3. El dret esmentat s'extingeix, en tot cas, si durant l'any següent a la mort del cònjuge, el supervivent contreu noves núpcies, constitueix una parella estable o de fet, o incompleix els deures inherents a la pàtria potestat respecte dels fills tinguts amb el cònjuge premort.

Article 19
Predetracció del parament familiar

Quan es produeixi la mort d'un dels cònjuges, els béns integrants del parament familiar seran propietat del supervivent si no està separat legalment, i no es computaran en el seu haver.

CAPÍTOL IV
De les donacions per raó del matrimoni

Article 20
Concepte

Les donacions per raó del matrimoni són actes de disposició a títol gratuït fets en consideració a la futura celebració d'un matrimoni, per part d'un dels contraents a favor de l'altre, o per terceres persones a favor d'un d'ells o de tots dos.

Article 21
Objecte

1. Els béns donats conjuntament als futurs contraents els pertanyen en proindivís ordinari per parts iguals, llevat que el donant hagi fet expressament la disposició en altres termes.

2. Les donacions universals de béns presents i futurs per raó del matrimoni s'atorgaran d'acord amb la Llei 8/2022, d'11 de novembre, de successió voluntària paccionada o contractual de les Illes Balears.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

Article 22
Ineficàcia i revocació

1. Les donacions per raó de matrimoni queden sense efecte si aquest no es contreu en el termini d'un any comptat des de l'acceptació.

2. Aquestes donacions són revocables per declaració de nul·litat del matrimoni, incompliment de càrregues i ingratitud del donatari.

Les atorgades per terceres persones, ho seran a més, per la separació legal i el divorci.

3. Són causes d'ingratitud:

a) La denegació indeguda d'aliments.
b) Els actes penalment condemnables fets pel donatari, com ara atemptar contra la vida, lesions greus, actes contra la llibertat, la integritat moral i la llibertat sexual si l'ofès és el donant, el seu cònjuge, la seva parella estable o de fet, el seu descendent o ascendent.
c) L'incompliment greu o reiterat dels deures conjugals.

4. En tot cas, són irrevocables els regals de casament de béns mobles, el valor dels quals s'ajusti als usos, atès el nivell de vida de la família.

Article 23
Acció de revocació

1. L'acció de revocació de les donacions *propter nuptias* caduca en el termini d'un any a comptar des que el donant va tenir coneixement de la seva causa.

2. Aquesta acció només pot ser exercitada pel donant mitjançant el corresponent procediment judicial. No obstant això, si la causa revocatòria és la nul·litat del matrimoni i el donant és un dels contraents, la revocació només podrà ser instada pel declarat de bona fe en la sentència de nul·litat.
Els hereus es poden subrogar en la seva posició si l'acció va ser exercitada dins del termini i en la forma escaient pel donant.

3. La donació també podrà ser revocada mitjançant escriptura pública atorgada per donant i donatari, amb intervenció personal o mitjançant poder especial, de la qual resulti el reconeixement en forma expressa de la causa de revocació.

Article 24
Efectes de la revocació

Revocada la donació en sentència ferma o en escriptura pública, es produiran els següents efectes:

1r. En cas de revocació per causa de nul·litat, separació legal, divorci o ingratitud, quedaran subsistents les transmissions i, en general, els gravàmens i els actes de disposició anteriors a l'anotació de la demanda judicial de revocació sempre que recaigui sentència estimatòria dins el termini de vigència de l'anotació o la inscripció de l'escriptura pública en el Registre de la Propietat.
Els actes posteriors quedaran sense efecte.
En el primer cas, respecte de les càrregues i els gravàmens que hagi de suportar el donant, tindrà el dret d'exigir al donatari el valor d'aquests i el dels fruits percebuts pel donatari que tenien al temps de la interposició de la demanda de revocació o de l'atorgament de l'escriptura pública.
En cas que es puguin tornar els béns per no haver passat a tercers, el donatari queda obligat a reintegrar-los amb els seus fruits en els termes esmentats.
2n. En cas d'incompliment de càrregues, es produiran els efectes prevists a l'article 37 de la Llei hipotecària i concordants.
En aquest cas, el donatari tornarà els béns donats i els fruits produïts des de l'incompliment.

CAPÍTOL V
Dels capítols matrimonials

Article 25
Concepte i règim

1. Els capítols matrimonials són un negoci jurídic familiar i solemne atorgat pels futurs contraents o pels cònjuges, mitjançant el qual poden establir, modificar o substituir el seu règim econòmic i convenir els pactes lícits que considerin adequats per raó del matrimoni o de la seva ruptura.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

2. La determinació, modificació o substitució d'un règim econòmic es podrà fer per simple remissió a un dels prevists legalment o configurant-lo segons les necessitats dels atorgants. En tot cas, les modificacions o substitucions d'un règim econòmic no perjudicaran els drets adquirits per terceres persones.

3. En capítols o fora d'ells, es pot pactar el dot o un patrimoni afecte a l'aixecament de les càrregues familiars.

El dot o la constitució d'un patrimoni afecte a l'aixecament de les càrregues familiars, pactat fora de capítols, requereix escriptura pública.

4. També hi poden incloure la donació universal de béns presents i futurs entre els futurs contraents o entre els cònjuges; o aquest mateix pacte successori i d'altres per raó del matrimoni, atorgats amb terceres persones, d'acord amb els requisits establerts a la Llei de successió voluntària paccionada o contractual de les Illes Balears.

En capítols matrimonials atorgats constant matrimoni, els cònjuges podran atorgar-se un o l'altre o tots dos pacte de definició, d'acord amb el capítol IV del títol II de la Llei 8/2022, d'11 de novembre, de successió voluntària paccionada o contractual de les Illes Balears.

Article 26
Moment d'atorgament

Els capítols matrimonials poden atorgar-se abans o després del casament. Els prenupcials només tenen efecte una vegada contret el matrimoni, sempre que se celebri en el termini màxim d'un any posterior a l'atorgament.

Article 27
Forma i inscripció

1. Els capítols i les seves modificacions, per a la seva validesa, s'han d'atorgar en escriptura pública.

2. Per a la seva eficàcia davant tercers, els capítols i les seves modificacions s'han d'inscriure en el Registre Civil i, si escau, en altres registres públics.

Article 28
Capacitat

Tenen capacitat per atorgar capítols prenupcials els que vàlidament poden contraure matrimoni, però necessiten, si escau, els complements de capacitat que corresponguin. Per atorgar pactes successoris en capítols matrimonials necessiten la capacitat exigida per l'atorgament del pacte de què es tracti.

Article 29
Pactes en previsió de ruptura matrimonial

1. Els pactes en previsió de ruptura matrimonial es poden atorgar en capítols matrimonials o en una altra escriptura pública. Quan siguin prenupcials, només seran vàlids si s'atorguen almenys trenta dies abans de la data de celebració del matrimoni.

2. Els pactes d'exclusió o limitació de drets han de tenir caràcter recíproc i precisar amb claredat els drets que es renuncien o que es limiten.

Article 30
Modificació

1. Per modificar o deixar sense efecte els capítols cal el consentiment de totes les persones que els han atorgat o dels seus hereus, si la modificació afecta drets que aquelles hagin conferit.

2. Els cònjuges poden modificar o substituir el règim econòmic matrimonial i els pactes en previsió de ruptura matrimonial sense la intervenció dels altres atorgants dels capítols.

Article 31
Ineficàcia

1. La nul·litat matrimonial, la separació legal o el divorci produeixen la ineficàcia dels capítols. Aquestes no afectaran els actes de reconeixement de fills, els pactes en previsió de ruptura matrimonial, les donacions i els pactes successoris, que seguiran el seu règim legal.

2. La ineficàcia dels capítols o d'algun dels seus pactes, produïda per causes alienes a les del paràgraf anterior, se sotmetrà al règim propi de la ineficàcia declarada.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

CAPÍTOL VI
Del règim econòmic matrimonial

Secció primera
Disposicions generals

Article 32
Determinació del règim

El règim econòmic matrimonial és el convingut en capítols, formalitzats en escriptura pública, abans o durant el matrimoni i, en el seu defecte, el de separació de béns.

Article 33
Modificació

La modificació del règim econòmic matrimonial no perjudica els drets adquirits per terceres persones.

Article 34
Lliure contractació

1. Els cònjuges poden atorgar entre ells tota classe de contractes i transmetre's béns i drets per qualsevol títol.

2. En cas d'impugnació judicial, es presumirà que la transmissió és gratuïta, tret que els cònjuges provin la seva onerositat.

Article 35
Revocació de les donacions entre cònjuges

1. Les donacions entre cònjuges són revocables únicament per incompliment de càrregues, per ingratitud i per nul·litat del matrimoni.

2. L'acció de revocació caduca en el termini d'un any comptador des que el donant té coneixement de la causa de revocació. En el supòsit de nul·litat, des de la fermesa de la sentència.

3. Aquesta acció ha de ser exercitada pel donant i, en el cas de nul·litat del matrimoni, sempre que a la sentència no hagi estat declarada de mala fe. Els hereus es poden subrogar en l'acció si aquesta va ser exercitada dins el termini i en la forma escaient pel donant.

4. Les causes d'ingratitud i els efectes de la revocació són els que disposen els articles 22.3 i 24 d'aquesta llei, en allò que hi resultin d'aplicació.

Secció segona
Del règim de separació de béns

Subsecció primera
Disposicions generals

Article 36
Concepte

En el règim de separació de béns, cada cònjuge té la propietat de tots els seus béns i, per tant, en té el gaudi, l'administració i la lliure disposició, amb els límits que estableix la llei. Cada cònjuge ha de respondre amb els seus béns de les obligacions que hagi contret, llevat del que disposa l'article 12 d'aquesta llei.

Article 37
Béns propis

Són béns propis de cada cònjuge tots els que tenia en establir el règim de separació de béns, de manera voluntària o legal, i els que després ha adquirit per qualsevol títol durant la seva vigència.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

Article 38
Administració dels béns

1. Qualsevol dels cònjuges pot conferir a l'altre un apoderament per administrar els seus béns. També pot condicionar-lo, restringir-lo o revocar-lo en qualsevol moment.

2. En l'exercici de l'administració s'han d'aplicar les normes del mandat, però l'administrador no pot designar cap substitut tret que, expressament, l'altre cònjuge l'hagi autoritzat a fer-ho. Aquesta prohibició regeix en qualsevol apoderament entre cònjuges.

3. En finalitzar l'apoderament, l'administrador ha de retre comptes i lliurar a l'altre cònjuge els fruits existents i l'equivalent d'aquells amb què s'hagi enriquit.

Article 39
Adquisicions oneroses

Els béns adquirits onerosament durant el matrimoni són del cònjuge que determina el títol adquisitiu vàlid. Si la contraprestació va ser pagada o satisfeta, totalment o parcialment, per l'altre cònjuge, es presumirà la seva gratuïtat, tret de prova en contra.

Article 40
Determinació de titularitats

1. A manca de títol, la pertinença d'un bé o dret a un o a l'altre cònjuge es pot determinar per qualsevol mitjà de prova. Si la determinació no és possible, el bé o el dret correspondrà a ambdós cònjuges per meitats.

2. Es presumeix que els béns mobles d'ús personal d'un dels cònjuges i els que estiguin directament destinats al desenvolupament de la seva activitat li pertanyen exclusivament.

Subsecció segona
De l'extinció del règim de separació de béns i la liquidació dels crèdits i deutes entre els cònjuges

Article 41
Extinció del règim de separació de béns

1. El règim s'extingeix per acord entre els cònjuges documentat en capítols matrimonials, per dissolució, nul·litat o per separació legal del matrimoni.

2. L'extinció del règim de separació de béns obre el període de liquidació de crèdits i deutes entre els cònjuges, el qual, si no hi ha acord, s'ha de dur a terme de conformitat amb el que haguessin acordat en els seus capítols matrimonials o, si n'és el cas, de conformitat amb els pactes en previsió de la ruptura matrimonial atorgats fora de capítols i, subsidiàriament, segons les regles d'aquesta secció.

3. En els procediments de separació, divorci o nul·litat, i en els dirigits a obtenir l'eficàcia civil de les resolucions o decisions eclesiàstiques qualsevol dels cònjuges pot demanar simultàniament l'acció de divisió de la cosa comuna respecte dels béns que tengui en comunitat ordinària; com també la liquidació de crèdits i deutes si no hi ha acord entre ells.

Article 42
Liquidació de crèdits i deutes entre els cònjuges

1. La liquidació s'inicia amb la determinació dels crèdits de cadascun dels cònjuges derivats de:

a) L'aixecament de les càrregues familiars, d'acord amb els criteris fixats en els articles 8 i 10 d'aquesta llei.
b) El crèdit compensatori pel treball per a la família de l'article 9 d'aquesta lleu, i el crèdit indemnitzador pel treball realitzat per a l'altre cònjuge, en els següents supòsits:

1) El crèdit compensatori es determina per l'excés de contribució d'un dels cònjuges a l'aixecament de les càrregues familiars, quan el valor del treball que aquest cònjuge ha realitzat per a la família o el còmput de la diferència, en cas que hagués estat retribuït o compensat, sigui superior al que estava obligat a dur a terme.
La valoració del treball efectuat per a la família, a falta de pacte, correspon a l'autoritat judicial, que n'ha de ponderar el cost, la dedicació, la durada, la criança de fills i l'atenció d'altres persones de la família dependents que convisquin a l'habitatge familiar, l'eventual incidència en l'increment patrimonial d'un dels cònjuges i, especialment, la pèrdua d'oportunitats.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

2) A falta de pacte, el crèdit indemnitzador per la col·laboració no retribuïda o insuficientment retribuïda que un dels cònjuges ha realitzat en l'activitat empresarial o professional de l'altre, si no hi ha acord entre els cònjuges, es calcularà d'acord amb els preus de mercat.

Els crèdits per qualsevol d'aquests dos supòsits són compatibles amb la pensió compensatòria que preveu l'ordenament de l'Estat, però s'hauran de reclamar conjuntament perquè es puguin ponderar.

c) Les accions de regrés que resultin de la responsabilitat solidària o subsidiària regulada en els articles 12 i 13 d'aquesta llei.
d) La impossibilitat de restituir els béns donats per l'altre cònjuge en cas de revocació de la donació o la compensació equivalent al menor valor que suposa el gravamen d'acord amb l'article 24 d'aquesta llei.
e) La rendició de comptes per l'administració dels béns de l'altre cònjuge d'acord amb l'article 38 d'aquesta llei.
f) Els contractes o negocis atorgats entre els cònjuges.
g) Qualsevol altre crèdit que un cònjuge tengui contra l'altre.

2. En cas d'extinció del règim per mort o declaració de mort, els crèdits dels apartats a) i b) anteriors, seran exigibles si l'import que li és degut no és cobert pel que li pertoca per successió *mortis causa* en l'herència del cònjuge premort, o pel que hagi rebut anteriorment per pacte successori. En tot cas, tendrà dret a reclamar la diferència als hereus.

3. Una vegada determinats els crèdits d'ambdós cònjuges, s'han de compensar per tal que en resulti un únic crèdit exigible.

El crèdit s'ha de pagar en metàl·lic en un termini màxim de tres anys amb l'interès legal que correspongui. També podrà pagar-se en béns, sempre que hi hagi acord entre les parts o decisió judicial que ho permeti.

Article 43
Divisió dels béns en comunitat ordinària indivisa

1. Qualsevol dels cònjuges pot exercir, simultàniament a la liquidació de crèdits i deutes entre ells, l'acció de divisió de cosa comuna respecte dels béns que tenguin en comunitat ordinària indivisa.

2. L'autoritat judicial competent, si ho demana un dels cònjuges, pot formar lots de béns amb titularitat plena i adjudicar-los als cònjuges.

TÍTOL III
DISPOSICIONS APLICABLES A EIVISSA I FORMENTERA

CAPÍTOL I
De les càrregues familiars i el seu aixecament

Article 44
De les càrregues familiars i els seus beneficiaris

1. Les càrregues familiars són les despeses necessàries per al manteniment de la família d'acord amb el seu nivell de vida i els usos socials. Ho són en tot cas les originades per:

a) Aliments, que inclouen tot el que és indispensable per a la manutenció, l'habitatge, el vestit i l'assistència mèdica; l'educació i la instrucció en la minoria d'edat i en la majoria si la formació no ha conclòs per raons alienes a l'alimentat.
b) Atencions de previsió, incloses mèdiques i sanitàries.
c) Les despeses per a la conservació de l'habitatge familiar per tal de mantenir-ne l'habitabilitat.

2. No són càrregues familiars les que responen a l'interès exclusiu d'un dels cònjuges, ni les derivades de la gestió i defensa dels béns privatius.

3. Són beneficiaris de les càrregues els membres de la família, encara que els ascendents i descendents no comuns que convisquin en el domicili familiar només ho seran en el cas que ho necessitin.

Article 45
Contribució a l'aixecament de les càrregues familiars

1. L'aixecament de les càrregues familiars pot realitzar-se de manera directa o indirecta.

2. Els cònjuges contribuiran a l'aixecament de les càrregues familiars segons el que hagin pactat expressament; a falta de pacte, en proporció

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

a llurs ingressos derivats tant de l'activitat com dels béns i, si aquests no són suficients o la proporció resulta excessivament perjudicial per a un dels cònjuges, hi contribuiran segons llurs patrimonis, tret de l'existència d'un patrimoni afecte.

3. Sempre que convisquin a l'habitatge familiar, els altres membres de la família contribuiran equitativament a l'aixecament de les càrregues segons les seves possibilitats, incloent-hi les pensions a què tenguin dret, i d'acord amb les despeses que generin.

4. Si alguna de les persones obligades no contribueix a l'aixecament de les càrregues, qualsevol dels cònjuges pot sol·licitar al jutge l'adopció de les mesures pertinents per assegurar-ne el compliment.

Article 46
Aixecament directe de les càrregues familiars

1. El treball per a la família, entès com la cura i l'atenció dels fills i descendents i dels ascendents que convisquin a l'habitatge familiar, així com el treball per a la casa, és una de les formes d'aixecament directe de les càrregues familiars si no és retribuït; i, si ho és de manera insuficient, computarà la diferència.

Tret que el règim econòmic matrimonial sigui el d'acolliment en la quarta part dels milloraments, el treball per a la família donarà dret a un crèdit compensatori en els termes previstos en aquest títol.

2. L'aportació per un dels cònjuges de l'habitatge i el parament per a l'ús de la família també és una forma d'aixecament directe de les càrregues familiars, si l'aportació no és retribuïda o compensada; si ho és de manera insuficient, computarà la diferència.

A falta de pacte, la valoració d'aquesta aportació s'efectuarà per l'autoritat judicial ponderant el seu cost en el mercat.

Article 47
Aixecament indirecte de les càrregues familiars

L'aixecament indirecte de les càrregues familiars s'efectuarà mitjançant l'abonament de l'import del seu cost.

Article 48
Afecció de béns

1. Els béns propis de cada cònjuge són afectes a l'aixecament de les càrregues familiars.

2. Si hi ha dot o altres béns afectes a l'aixecament de les càrregues familiars, els fruits i les rendes que generin s'aplicaran preferentment a aquesta finalitat.

3. La constitució de dot o l'afecció de béns a l'aixecament de les càrregues familiars s'haurà de fer en espòlits o en qualsevol altra escriptura pública.

Article 49
Potestat domèstica

Qualsevol dels cònjuges pot contreure obligacions per atendre les necessitats i les despeses familiars ordinàries d'acord amb els usos i el nivell de vida de la família tot presumint que ho fa amb el consentiment de l'altre.

Article 50
Responsabilitat davant terceres persones

Ambdós cònjuges responen solidàriament davant terceres persones de les obligacions que contrauen conjuntament per a l'aixecament de les càrregues familiars i de les contretes per un d'ells en exercici de la potestat domèstica, fixada a l'article anterior. Aquestes regles de responsabilitat s'han d'aplicar sens perjudici dels criteris sobre contribució interna que es deriven de l'article 45 d'aquesta llei.

CAPÍTOL II
De l'habitatge i el parament familiar

Article 51
Concepte d'habitatge i parament familiar

1. S'entén per habitatge familiar aquell on resideixen habitualment els cònjuges o un d'ells amb la major part dels fills comuns.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

2. El parament familiar comprèn els mobles, els estris, la roba i altres béns d'ús ordinari de l'habitatge familiar. No tenen aquesta consideració les joies, els mobles d'origen familiar, els objectes artístics o històrics, ni els de valor extraordinari atès el nivell de vida de la família.

3. Es presumeix que els béns del parament familiar pertanyen als cònjuges per meitats indivises, tret de prova en contra.

Article 52
Legitimació i requisits per als actes de disposició o gravamen

1. El cònjuge titular de qualsevol dret sobre l'habitatge familiar i el seu parament no en podrà realitzar actes de disposició, alienació o gravamen sense el consentiment exprés de l'altre.

2. En absència de consentiment de l'altre cònjuge, el jutge podrà autoritzar l'acte pretès, en interès de la família.

3. Les regles establertes en els dos apartats anteriors tenen caràcter imperatiu.

4. En cas que un cònjuge realitzi actes de disposició o gravamen sobre un habitatge, haurà de manifestar expressament si constitueix o no l'habitatge familiar.

Article 53
Ineficàcia dels actes de disposició o gravamen

1. Els actes de disposició o gravamen realitzats sense el consentiment de l'altre cònjuge o autorització judicial ferma, són anul·lables a instància d'aquell, durant el termini de 4 anys comptadors des de la inscripció en el Registre de la Propietat o des que el cònjuge legitimat hagi tengut coneixement de la disposició o del gravamen.

2. La ineficàcia de l'acte no es pot oposar a l'adquirent de bona fe i a títol onerós, en els casos de manifestació inexacta o falsa sobre el caràcter de l'habitatge, sens perjudici del que disposi la legislació hipotecària. En aquest cas, el cònjuge transmitent ha de respondre davant l'altre dels danys i perjudicis irrogats a la família per la seva actuació.

CAPÍTOL III
Dels drets viduals d'origen familiar

Article 54
Dret del cònjuge vidu al manteniment de la possessió de l'habitatge familiar

1. Durant l'any següent a la mort o a la declaració de mort d'un dels cònjuges, el supervivent que no tengui dret a l'ús de l'habitatge familiar per cap títol, pot mantenir-ne la possessió.

2. No tendrà aquest dret el cònjuge supervivent que en el moment de produir-se la mort estigui separat legalment o de fet.

3. El cònjuge supervivent perdrà aquest dret si durant l'any següent a la mort de l'altre contreu noves núpcies, constitueix una parella estable o de fet o incompleix els deures inherents a la pàtria potestat respecte dels fills comuns.

Article 55
Dret de predetracció del parament familiar

1. A la mort d'un dels cònjuges, els béns integrants del parament familiar seran propietat del supervivent i no es computaran en el seu haver hereditari.

2. No tendrà aquest dret el cònjuge supervivent que al moment de produir-se la mort estigui separat legalment o de fet.

CAPÍTOL IV
De les donacions per raó del matrimoni

Article 56
Concepte

Són donacions per raó del matrimoni les fetes en espòlits o fora d'ells, en consideració a la futura celebració d'un matrimoni, per part d'un

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

dels contraents a favor de l'altre, o per terceres persones a favor d'un d'ells o de tots dos.

Article 57
Objecte i forma

1. Els béns donats conjuntament als futurs contraents els pertanyen per meitats indivises llevat que el donant hagi fet expressament la disposició en una altra proporció.

2. Les donacions per raó del matrimoni que tenguin per objecte béns futurs han d'atorgar-se necessàriament en espòlits o, altrament, en pacte successori.

Article 58
Caducitat i revocació

1. Les donacions per raó del matrimoni queden sense efecte si aquest no es contreu en el termini d'un any comptat des de l'acceptació.

2. Aquestes donacions són revocables per declaració de nul·litat del matrimoni, incompliment de càrregues i ingratitud del donatari.

Les atorgades per terceres persones ho seran, a més, per la separació legal i el divorci.

3. Són causes d'ingratitud:

a) La denegació indeguda d'aliments.
b) Els actes penalment condemnables fets pel donatari, com ara atemptar contra la vida, lesions greus, actes contra la llibertat, la integritat moral i la llibertat sexual si l'ofès és el donant, el seu cònjuge, la seva parella estable o de fet, el seu descendent o ascendent.
c) L'incompliment greu o reiterat dels deures conjugals.

4. Les donacions per raó del matrimoni contingudes en espòlits seran revocables per les causes previstes en aquest article i, a més, per les de l'article 67.3 d'aquesta llei.

5. En tot cas, són irrevocables els regals de casament de béns mobles, el valor dels quals s'ajusti als usos, atès el nivell de vida de la família.

Article 59
Exercici de la facultat de revocació

1. La persona donant podrà revocar la donació *propter nuptias* en el termini d'un any comptador des que va tenir coneixement de la causa de revocació. La facultat de revocar pot exercitar-se indistintament en escriptura pública o per via judicial.

2. La revocació en escriptura pública requereix que la part donatària reconegui expressament la concurrència de la causa de revocació a la pròpia escriptura. En aquest cas la part donatària podrà comparèixer personalment o a través de representant voluntari a qui hagi conferit poder especial per a l'atorgament. En el poder haurà d'expressar-se necessàriament la causa de revocació que es reconeix, la identitat de la persona donant i el bé o béns objecte de la donació que es revoca.

3. En el supòsit de revocació en via judicial, si no s'ha arribat a un acord per qualsevol dels mitjans alternatius de solució de conflictes regulats en la Llei Orgànica 1/2025, de 2 de gener, de mesures en matèria d'eficiència del Servei Públic de Justícia, el termini d'un any es computarà d'acord amb els termes previstos en aquesta llei.

Article 60
Efectes de la revocació

1. Revocada la donació, el bé donat tornarà al patrimoni del donant, sense perjudici dels drets adquirits per tercers de bona fe, i hi és d'aplicació el que disposa la Llei hipotecària.

2. La part donatària haurà de reintegrar els béns donats i els fruits que hagués percebut des que consti fefaentment la voluntat del donant de revocar la donació a través de qualsevol solució extrajudicial del conflicte i, en el seu defecte, des de la interposició de la demanda o de l'atorgament de l'escriptura de revocació.

Si la part donatària no pogués reintegrar-los, restarà obligada a reemborsar a la part donant el valor que tenien els béns des que consti fefaentment la voluntat del donant de revocar la donació a través de qualsevol intent de solució extrajudicial del conflicte i, en el seu defecte, des de la interposició de la demanda o de l'atorgament de l'escriptura de revocació.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

En cas que existeixin drets o gravàmens que hagin de subsistir sobre els béns donats segons el que disposa l'apartat 1 anterior, la part donant podrà optar entre exigir el reintegrament dels béns donats i una compensació econòmica per la disminució del valor que aquests drets o gravàmens subsistents els ocasionin o, altrament, que la part donatària li reemborsi el valor que tenien els béns des que consti fefaentment la voluntat del donant de revocar la donació a través de qualsevol intent de solució extrajudicial del conflicte i, en el seu defecte, des de la interposició de la demanda o de l'atorgament de l'escriptura de revocació.

CAPÍTOL V
Dels espòlits

Article 61
Concepte

Els espòlits, institució pròpia de les illes Pitiüses, són un negoci jurídic solemne mitjançant el qual els cònjuges poden determinar el seu règim econòmic i convenir d'altres disposicions per raó del matrimoni, entre ells o, si s'escau, amb d'altres persones.

Article 62
Moment d'atorgament

Els espòlits poden atorgar-se abans o després de celebrar-se les núpcies. En el primer cas, només produeixen efectes una vegada contret el matrimoni, sempre que aquest se celebri en el termini d'un any comptador des del dia de la firma dels espòlits.

Article 63
Forma i inscripció

1. Per a la seva validesa, els espòlits, així com les seves modificacions, han d'atorgar-se en escriptura pública.

2. Per a la seva eficàcia davant tercers, els espòlits i les seves modificacions s'han d'inscriure en el Registre Civil i, si escau, en altres registres públics.

Article 64
Capacitat

Tenen capacitat per atorgar espòlits abans de contraure matrimoni els que vàlidament el puguin celebrar. Quant als pactes continguts en espòlits, s'estarà als requisits de capacitat que estableixi la norma reguladora del pacte de què es tracti.

Article 65
Contingut

1. Els espòlits poden contenir:

a) Disposicions relatives a la fixació, modificació o substitució del règim econòmic matrimonial. L'estipulació d'un règim econòmic pot fer-se per simple remissió a un dels regulats en les lleis o bé acomodant-lo a les circumstàncies particulars dels interessats.
b) Estipulacions referides a institucions de caire familiar i successori que, d'acord amb les seves pròpies normes reguladores, admetin l'atorgament en capítols matrimonials o, fins i tot, el precisin com a requisit de validesa. En particular, donacions propter nuptias, dot, escreix, acolliment en la quarta part dels milloraments, pactes sobre la forma i quantia de la contribució a l'aixecament de les càrregues del matrimoni, pactes successoris, usdefruit universal, fidúcia successòria, així com qualssevol altres que els interessats considerin convenients.
c) Pactes en previsió de crisi i pactes en previsió de ruptura matrimonial.

2. Els pactes de determinació, modificació o substitució del règim econòmic matrimonial només seran vàlids si es fan en escriptura d'espòlits.

3. Els pactes en previsió de crisi o de ruptura matrimonial poden contenir-se en espòlits o en qualsevol altra escriptura pública. Quan aquests pactes s'atorguin en espòlits abans del matrimoni, únicament seran vàlids si s'atorguen almenys trenta dies abans de la data de celebració de les núpcies.

4. Els pactes d'exclusió o limitació de drets han de tenir caràcter recíproc i precisar amb claredat els drets que es limiten o que es renuncien.

5. Les institucions contingudes en els espòlits es regiran pel que hagin convingut les parts i, subsidiàriament, per la seva regulació específica.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

Article 66
Modificació

1. Els espòlits poden modificar-se en qualsevol moment mitjançant escriptura pública. La modificació no ha de perjudicar els drets adquirits de bona fe per terceres persones.

2. Per modificar o deixar sense efecte el règim econòmic matrimonial, i també qualssevol altres clàusules convingudes exclusivament entre els cònjuges, basta el consentiment d'aquests.

3. Per modificar o deixar sense efecte clàusules en què hagin intervingut qualssevol altres persones, es necessita, a més, la seva concurrència o la dels seus hereus, si la modificació afecta drets que aquelles hagin conferit.

4. S'exceptuen del que disposen els dos paràgrafs anteriors les estipulacions que, per pacte exprés o per la seva naturalesa, siguin revocables.

Article 67
Ineficàcia per nul·litat, separació legal i divorci

1. Els espòlits esdevindran ineficaços per nul·litat matrimonial, separació legal o divorci, llevat del que estableixen els paràgrafs següents.

2. Malgrat la nul·litat matrimonial, la separació legal o el divorci, conservaran la seva eficàcia:

a) El reconeixement de fills fet en espòlits per qualsevol dels cònjuges.
b) Els pactes convinguts en espòlits en previsió de crisi i de ruptura matrimonial, sens perjudici del que, en el seu cas, resolgui la sentència.
c) Aquells pactes que tenen els espòlits com a instrument purament documental.

3. Seran revocables per la sola voluntat de la persona donant les donacions per raó de matrimoni fetes en espòlits que s'hagin atorgat a favor del fill o la filla, si el matrimoni d'aquest o aquesta ha estat anul·lat, dissolt per divorci o separat legalment i no ha tengut descendència, o si el fill o la filla es torna a casar o es constitueix en parella estable o de fet.
En aquest supòsit, la part donant podrà revocar unilateralment la donació, i s'aplicaran en tot cas les regles del capítol IV d'aquest títol. No obstant l'anterior, si la revocació es fa en escriptura pública, tan sols haurà d'acreditar-se la concurrència de la causa de revocació i no serà necessari que la part donatària hi comparegui per al seu reconeixement.

4. Seran revocables per la sola voluntat de l'instituent:

a) Els pactes successoris d'institució fets en espòlits que s'hagin atorgat a favor del fill o la filla en ocasió de les seves núpcies, si el matrimoni anul·lat, dissolt per divorci o separat legalment no ha tengut descendència o si el fill o la filla es torna a casar o constitueix parella estable o de fet.
b) Els heretaments convinguts a favor dels descendents del matrimoni en consideració al qual s'hagin atorgat els espòlits, si qualsevol dels cònjuges té fills amb posterioritat a la declaració de nul·litat, al divorci o a la separació legal.
c) Els pactes successoris atorgats a favor del cònjuge, conformement al que s'estableix a l'article 62.1.d) de la Llei 8/2022, d'11 de novembre, de successió voluntària paccionada o contractual de les Illes Balears.
d) Els pactes successoris atorgats a favor de parents del cònjuge en línia recta i dels seus parents col·laterals fins al quart grau.

5. La facultat de revocar les donacions per raó de matrimoni i els pactes successoris podrà exercitar-se en un termini de caducitat d'un any comptador des de la declaració de nul·litat matrimonial, del divorci o de la separació legal.

CAPÍTOL VI
De l'usdefruit universal capitular

Article 68
Usdefruit universal capitular

1. L'usdefruit universal convingut en espòlits per a després de la mort faculta l'usufructuari per regir i governar la casa i tots els béns, el qual queda dispensat de formar inventari i de prestar fiança.

2. L'usufructuari queda obligat a prestar, amb càrrec a l'usdefruit, aliments a l'hereu, al consort d'aquest i als fills del cònjuge premort i de l'hereu que visquin a la casa, i també a consentir que es facin en l'usdefruit les reduccions necessàries per pagar les llegítimes i, si escau, per constituir el dot.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

3. Aquest usdefruit és inalienable, sens perjudici que, amb el consentiment del nu propietari, s'alienin béns determinats. En aquest cas, l'usdefruit subsistirà sobre el producte de la transmissió que no es destini a prestar aliments o a pagar deutes i llegítimes.

4. L'usdefruit s'extingirà quan l'usufructuari contregui nou matrimoni o convisqui en parella estable o de fet, si així s'hagués acordat expressament en els espòlits.

5. L'usdefruit universal capitular pot convenir-se amb caràcter unilateral o recíproc.

CAPÍTOL VII
Del règim econòmic matrimonial

Secció primera
Disposicions generals

Article 69
Determinació del règim

El règim econòmic matrimonial és el convingut en espòlits, formalitzats en escriptura pública, abans o durant el matrimoni i, en defecte d'aquests, el de separació de béns.

Article 70
Modificació

Els cònjuges poden modificar en qualsevol moment mitjançant espòlits, el seu règim econòmic matrimonial. Les modificacions no perjudicaran els drets adquirits per terceres persones.

Article 71
Lliure contractació

1. Els cònjuges poden atorgar entre ells tota classe de contractes i transmetre's béns i drets per qualsevol títol.

2. En cas d'impugnació judicial, es presumirà que la transmissió és gratuïta, tret que els cònjuges provin la seva onerositat.

Article 72
Revocació de les donacions entre cònjuges

1. Les donacions entre cònjuges són revocables únicament per incompliment de càrregues, per ingratitud i per nul·litat del matrimoni. Les causes d'ingratitud són les que disposa l'article 58.3 d'aquesta llei.

2. La facultat de revocació podrà exercitar-se indistintament en escriptura pública o per via judicial, amb els requisits i efectes previstos en el capítol IV d'aquest títol.

3. La facultat de revocació caduca en el termini d'un any comptador des que el donant té coneixement de la causa de revocació. En el supòsit de nul·litat, des de la fermesa de la sentència.

4. Aquesta revocació ha de ser exercitada pel donant i, en el cas de nul·litat del matrimoni, sempre que a la sentència no hagi estat declarada de mala fe. Els hereus es poden subrogar en l'acció si aquesta va ser exercitada dins el termini i en la forma escaient pel donant.

5. Els efectes de la revocació són els establerts a l'article 60 d'aquesta llei.

Secció segona
Del règim de separació de béns

Article 73
Concepte

En defecte d'espòlits, el matrimoni quedarà subjecte al règim de separació de béns, que reconeix a cada cònjuge la propietat, el gaudi,

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

l'administració i la lliure disposició dels béns propis, amb els límits que estableix aquesta llei.

En aquest règim econòmic matrimonial cada cònjuge respon amb els seus béns de les obligacions que hagi contret, llevat del que disposa l'article 50 d'aquesta llei.

Article 74
Béns propis

Són béns propis de cada cònjuge els que tenia en establir el règim de separació de béns i els que després ha adquirit per qualsevol títol durant la seva vigència.

Article 75
Adquisicions oneroses

Els béns adquirits a títol onerós durant el matrimoni pertanyen al cònjuge que determina el títol adquisitiu vàlid. Si la contraprestació va ser pagada o satisfeta, totalment o parcialment, per l'altre cònjuge, es presumirà la seva gratuïtat, tret de prova en contra.

Article 76
Determinació de titularitats

1. A manca de títol, la pertinença d'un bé o dret a un o a l'altre cònjuge es pot determinar per qualsevol mitjà de prova. Si la determinació no és possible, el bé o el dret correspondrà a ambdós cònjuges per meitat.

2. Es presumeix que els béns mobles d'ús personal d'un dels cònjuges i els que estiguin directament destinats al desenvolupament de la seva activitat li pertanyen exclusivament.

Article 77
Administració dels béns

1. Qualsevol dels cònjuges pot conferir a l'altre un apoderament per administrar els seus béns. També pot condicionar-lo, restringir-lo o revocar-lo en qualsevol moment.

2. En l'exercici de l'administració s'aplicaran les normes del mandat, sens perjudici del que es disposa en els apartats següents.

3. El cònjuge que administri béns de l'altre podrà nomenar substitut, tret de prohibició expressa del cònjuge propietari. L'administrador respon de la gestió del substitut:

a) Quan el cònjuge propietari no l'hagi facultat per nomenar-lo.
b) En cas de manca d'idoneïtat notòria de la persona escollida pel cònjuge gestor, quan l'altre l'hagués facultat per nomenar substitut sense fer designació expressa de la persona.
c) En cas que el cònjuge gestor hagi donat al substitut instruccions inadequades.

4. Els actes realitzats pel substitut nomenat contra la prohibició del cònjuge propietari són nuls.

5. En finalitzar l'apoderament, el cònjuge administrador haurà de retre comptes i lliurar a l'altre els fruits existents i l'equivalent dels fruits consumits amb què s'hagi enriquit.

Article 78
Extinció del règim de separació de béns

1. El règim de separació de béns s'extingeix per acord entre els cònjuges documentat en espòlits, per dissolució del matrimoni, per declaració de nul·litat o per separació legal dels cònjuges.

2. L'extinció del règim de separació de béns obre el període de liquidació de crèdits i deutes entre els cònjuges, el qual, si no hi ha acord, s'ha de dur a terme de conformitat amb el que haguessin convingut en els seus capítols matrimonials o, si n'és el cas, de conformitat amb els pactes en previsió de ruptura matrimonial atorgats fora de capítols i, subsidiàriament, segons les regles d'aquesta secció.

3. En els procediments de separació, divorci o nul·litat, i en els dirigits a obtenir l'eficàcia civil de les resolucions o decisions eclesiàstiques qualsevol dels cònjuges pot demanar simultàniament l'acció de divisió de la cosa comuna respecte dels béns que tenguin en comunitat ordinària; com també la liquidació de crèdits i deutes si no hi ha acord entre ells.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

Article 79
Liquidació de crèdits i deutes entre els cònjuges

1. La liquidació del règim de separació de béns s'inicia amb la determinació dels crèdits de cadascun dels cònjuges derivats de:

a) L'aixecament de les càrregues familiars, d'acord amb els criteris fixats en els articles 45 i 46 d'aquesta llei.
b) El crèdit compensatori pel treball per a la família de l'article 46.1 d'aquesta llei. Aquest crèdit es determina per l'excés de contribució d'un dels cònjuges a l'aixecament de les càrregues familiars, quan el valor del treball que aquest cònjuge ha realitzat per a la família o el còmput de la diferència, en cas que hagués estat retribuït o compensat, sigui superior al que estava obligat a dur a terme.

La valoració del treball efectuat per a la família, a falta de pacte, correspon a l'autoritat judicial, que n'ha de ponderar el cost, la dedicació, la durada, la criança de fills i l'atenció d'altres persones de la família dependents que convisquin a l'habitatge familiar, l'eventual incidència en l'increment patrimonial d'un dels cònjuges i, especialment, la pèrdua d'oportunitats.

c) El crèdit indemnitzador per la col·laboració no retribuïda o insuficientment retribuïda que un dels cònjuges ha realitzat en l'activitat empresarial o professional de l'altre. Si no hi ha acord entre els cònjuges, aquest crèdit es calcularà d'acord amb els preus de mercat. El crèdit compensatori i el crèdit indemnitzador són compatibles amb la pensió compensatòria que preveu l'ordenament de l'Estat, però s'hauran de reclamar conjuntament per tal que es puguin ponderar.
d) Les accions de regrés que resultin de la responsabilitat solidària regulada a l'article 50 d'aquesta llei.
e) La impossibilitat de restituir els béns donats per l'altre cònjuge en cas de revocació de la donació o la compensació equivalent al menor valor que suposa el gravamen d'acord amb l'article 60 d'aquesta llei.
f) La rendició de comptes per l'administració dels béns de l'altre cònjuge, d'acord amb l'article 77 d'aquesta llei.
g) Els contractes o negocis atorgats entre els cònjuges.
h) Qualsevol altre crèdit que un cònjuge tengui contra l'altre.

2. En cas d'extinció del règim per mort o declaració de mort, els crèdits de l'apartat a) , b) i c) anteriors seran exigibles si l'import que li és degut no està cobert pel que li pertoca per successió *mortis causa* en l'herència oberta del cònjuge premort, o pel que hagi rebut anteriorment per pacte successori. En tot cas, tendrà dret a reclamar la diferència als hereus.

3. Una vegada determinats els crèdits d'ambdós cònjuges, s'han de compensar per tal que en resulti un únic crèdit exigible.

4. El crèdit s'ha de pagar en metàl·lic en un termini màxim de tres anys amb l'interès legal que correspongui. També podrà pagar-se en béns, sempre que hi hagi acord entre les parts o decisió judicial que ho permeti.

Article 80
Divisió dels béns en comunitat ordinària indivisa

1. Qualsevol dels cònjuges pot exercir, simultàniament a la liquidació de crèdits i deutes entre ells, l'acció de divisió de cosa comuna respecte dels béns que tenguin en comunitat ordinària indivisa.

2. L'autoritat judicial competent, si ho demana un dels cònjuges, pot formar lots de béns amb titularitat plena i adjudicar-los als cònjuges.

Secció tercera
Del règim convencional d'acolliment en la quarta part dels milloraments

Article 81
Concepte

1. El règim d'acolliment en la quarta part dels milloraments atribueix al cònjuge, en el moment de l'extinció, el dret a participar en una quarta part de les millores, compres i adquisicions fetes per l'altre durant el temps que aquest règim hagi estat vigent, segons les normes establertes en aquest capítol.

2. S'anomena acollit el cònjuge que té dret a participar en les millores, compres i adquisicions fetes per l'altre.

Article 82
Forma

El règim d'acolliment en la quarta part dels milloraments s'ha de convenir en capítols matrimonials o espòlits.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

Article 83
Modalitats d'acolliment

1. El règim d'acolliment en la quarta part dels milloraments pot pactar-se amb caràcter unilateral o recíproc.

2. L'acolliment és unilateral quan s'estipula per endavant quin dels dos cònjuges és l'acollit. En aquest cas qui atorga el dret a participar en els seus milloraments rep la denominació d'acollidor.

3. L'acolliment és recíproc quan el dret a participar en els milloraments s'estableix a favor d'ambdós cònjuges indistintament. En aquest cas la determinació del cònjuge acollit queda diferida a la liquidació del règim.

4. En qualsevol de les dues modalitats d'acolliment, els cònjuges poden acordar una participació en els milloraments diferent de la quarta part.

Article 84
Règim jurídic

L'acolliment es regeix pel que s'ha convingut en capítols matrimonials o espòlits. Subsidiàriament, per les disposicions del present capítol i, en allò no previst, pel costum.

Article 85
Vigència el règim

1. Durant la vigència de l'acolliment en la quarta part dels milloraments són d'aplicació les disposicions generals sobre el règim de separació de béns previstes en aquest títol.

2. Així mateix, durant la seva vigència, els cònjuges estan obligats a informar-se recíprocament sobre la gestió dels patrimonis respectius.

Article 86
Extinció del règim

1. El règim d'acolliment en la quarta part dels milloraments s'extingeix per:

a) La nul·litat del matrimoni, la dissolució o la separació legal.
b) La voluntat dels cònjuges manifestada en capítols matrimonials o espòlits.

2. També s'extingirà per resolució judicial, a instància d'un dels cònjuges, si es dóna alguna de les circumstàncies següents:

a) Separació de fet per un període superior a tres mesos.
b) Incompliment greu o reiterat per l'altre cònjuge del deure d'informar sobre la gestió del patrimoni.
c) Gestió patrimonial irregular o supervenció d'alguna circumstància personal o patrimonial en l'altre cònjuge que comprometi greument els interessos de qui sol·licita l'extinció.

Article 87
Inici de la liquidació

1. Una vegada extingit el règim d'acolliment, s'han de quantificar els milloraments obtinguts pel cònjuge acollidor o, en cas d'haver-ne pactat la reciprocitat, els obtinguts per cadascun dels cònjuges.

2. Els milloraments són els increments de patrimoni obtinguts durant la vigència del règim derivats de millores, compres i adquisicions.

3. Es consideren millores els augments de valor produïts durant la vigència del règim en els béns que tenia el cònjuge acollidor en iniciar-se aquest i en els adquirits amb posterioritat per títol gratuït.

4. Es consideren compres els béns adquirits durant la vigència del règim per títol de compravenda que subsisteixin en el patrimoni del cònjuge acollidor en el moment de l'extinció.

5. Es consideren adquisicions els béns adquirits durant la vigència del règim per títol onerós diferent de la compravenda que subsisteixin en el patrimoni del cònjuge acollidor en el moment de l'extinció.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

Si l'acolliment és recíproc, s'atendrà a les millores, compres i adquisicions verificades per cadascun dels cònjuges durant la vigència del règim, en els termes previstos en els apartats anteriors.

Article 88
Regles de liquidació

1. Si no hi ha pacte, els milloraments es liquidaran segons les regles que estableix aquest article.

2. En les millores es tenen en compte els augments de valor referits a l'article anterior i se'n dedueixen els costs actualitzats per obtenir-les. En les compres i adquisicions s'ha de tenir en compte el valor dels béns al final del règim, amb deducció de les càrregues que els afectin i de l'import actualitzat del preu o de la contraprestació.

3. A la suma obtinguda segons el que disposa l'apartat anterior, s'hi han d'afegir, tractant-se de béns disposats pel cònjuge acollidor a títol gratuït durant la vigència del règim, els valors següents:

a) Respecte dels béns adquirits abans de la constitució de l'acolliment i respecte dels adquirits a títol gratuït durant la seva vigència, la millora experimentada, en els termes de l'apartat 2 d'aquest article, des de la constitució del règim fins a la disposició del bé.
b) Respecte dels béns comprats o adquirits onerosament durant l'acolliment, el valor que tenien aquests en sortir del patrimoni del cònjuge acollidor, amb les deduccions que s'indiquen en el paràgraf 2 d'aquest article.

En ambdós casos, les liberalitats d'ús i les donacions consentides per l'altre cònjuge en queden excloses.

4. També s'ha d'afegir el valor obtingut de l'aplicació de les regles anteriors en els casos en què durant la vigència del règim el cònjuge acollidor hagi destruït, deteriorat o alienat béns a títol onerós, amb intenció de perjudicar els drets de l'altre cònjuge.

5. De la suma total se n'ha de deduir l'import de les obligacions del cònjuge acollidor encara no satisfetes.

6. Hi ha milloraments quan el resultat de les operacions esmentades en els apartats anteriors és positiu.

7. En cas d'acolliment recíproc s'aplicaran a tots dos cònjuges les regles d'aquest precepte relatives als valors dels béns disposats a títol gratuït o destruïts, deteriorats o alienats a títol onerós durant la vigència del règim, així com les relatives a la deducció de l'import de les obligacions.

Article 89
Crèdit resultant de l'acolliment

1. A l'acolliment unilateral, el cònjuge acollit té dret a la quarta part dels milloraments que hagi obtingut el cònjuge acollidor.

2. A l'acolliment recíproc, el crèdit és determinat per les regles següents:

a) Si només un dels cònjuges ha obtingut milloraments, l'altre té dret a una quarta part del seu import.
b) Si tots dos cònjuges han obtingut milloraments, el qui n'hagi obtingut menys té dret a una quarta part de la diferència entre els respectius imports.

Es considera acollit el cònjuge que, conformement al que disposen les subapartats a) i b) anteriors, resulti creditor per no haver obtingut milloraments o per haver-ne obtingut menys que l'altre.

Article 90
Pagament del crèdit de milloraments

1. El crèdit de milloraments s'ha de pagar en sous llevat que les parts acordin una altra cosa. No obstant això, per causa justificada i a petició de qualsevol de les parts o dels seus hereus, el jutge pot ordenar-ne el pagament total o parcial amb béns del deutor.

2. Per causa justificada i a petició del deutor o dels seus hereus, el jutge pot ajornar-ne el pagament o ordenar que es faci a terminis en un venciment màxim de tres anys, sempre que es garanteixi el deute i es paguin els interessos legals.

Article 91
Accions en defensa del crèdit de milloraments

1. Si en el patrimoni del deutor no hi ha béns suficients per satisfer el crèdit de milloraments, el creditor pot demanar la reducció de les donacions i altres transmissions gratuïtes fetes pel cònjuge acollidor. També pot impugnar els actes fets per aquest en frau del crèdit.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

2. Aquestes accions caduquen al cap de quatre anys comptadors des de la determinació del crèdit de milloraments i no són procedents quan els béns estan en poder de terceres persones adquirents a títol onerós i de bona fe.

Article 92
Compatibilitat de drets

El crèdit de milloraments és compatible amb la pensió compensatòria que preveu l'ordenament de l'Estat però no ho és amb el crèdit compensatori ni amb el crèdit indemnitzador establerts a l'article 79 d'aquesta llei.

Disposició addicional única
Foment de la mediació familiar

Els poders públics fomentaran l'ús de la mediació familiar en la resolució dels conflictes que es produeixin en matèria d'aquesta llei i que puguin ser objecte de resolució per aquest sistema, abans d'iniciar o iniciada la via judicial, d'acord amb la Llei Orgànica 1/2025, de 2 de gener, de mesures en matèria d'eficiència del Servei Públic de Justícia.

Disposició transitòria primera
Matrimonis contrets i subsistents en el moment de l'entrada en vigor de la Llei

Les disposicions d'aquesta llei s'apliquen als matrimonis contrets i subsistents en el moment de la seva entrada en vigor, sens perjudici del que estableix la disposició transitòria tercera següent en relació amb els processos iniciats abans.

Disposició transitòria segona
Regles intertemporals

1. Els règims econòmics matrimonials i els pactes convinguts en capítols matrimonials atorgats d'acord amb la legislació anterior produeixen els efectes resultants de la dita legislació.

2. Els preceptes d'aquesta Llei relatius a la liquidació de crèdits i deutes entre cònjuges en el règim econòmic matrimonial de separació de béns, només s'han d'aplicar als règims extingits amb posterioritat a la seva entrada en vigor.

3. El règim convencional d'acolliment en la quarta part dels milloraments pactat amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta llei s'ha de liquidar d'acord amb les seves disposicions, sempre que no s'hagués iniciat el procediment judicial de liquidació.

Disposició transitòria tercera
Processos matrimonials iniciats abans de l'entrada en vigor de la Llei

Els processos de separació, divorci i nul·litat matrimonial començats abans de l'entrada en vigor d'aquesta llei es regeixen per la normativa substantiva vigent en el moment d'iniciar-los.

Disposició derogatòria única

Queden derogats el títol I del llibre I; l'article 65 del llibre II, en allò que remet a l'esmentat títol I del llibre I, i el títol I del llibre III del Text refós de la Compilació del Dret Civil de les Illes Balears.

Disposició final primera
Modificació de la Llei 8/2022, de 11 de novembre, de successió voluntària paccionada o contractual de les Illes Balears

Es modifica la Llei 8/2022, d'11 de novembre, de successió voluntària paccionada o contractual de les Illes Balears en els següents termes:

1. Es modifica la rúbrica del capítol III del títol II, en el sentit següent:

> "Capítol III. La definició entre descendents legitimaris i els seus ascendents"

2. L'article 51.3 queda redactat de la forma següent:

> "3. Els pactes successoris continguts en capítols matrimonials (espòlits) es regeixen per les normes establertes en el capítol V del títol III de la Llei del règim patrimonial del matrimoni i en aquest títol."

3. L'article 62.4 queda redactat de la forma següent:

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

"4. En els supòsits de nul·litat, separació legal i divorci de les persones que varen atorgar espòlits per raó del seu matrimoni, cal atenir-se al que disposa l'article 67 de la Llei del règim patrimonial del matrimoni."

4. S'addiciona a la Llei 8/2022, d'11 de novembre, de successió voluntària paccionada o contractual de les Illes Balears, un capítol IV en el seu títol II en el sentit següent:

"Capítol IV
La definició entre cònjuges i parelles estables

Article 50 bis
La definició als futurs drets legitimaris entre cònjuges

Qualsevol dels cònjuges o tots dos podran atorgar el pacte successori de definició dels futurs drets legitimaris que poguessin correspondre'ls en la successió del seu consort, en contemplació d'una donació, atribució o compensació que rebi o hagi rebut de l'altre, al seu content, amb anterioritat.

Article 50 ter
Causes d'ineficàcia sobrevinguda i els seus efectes

1. La premoriència del cònjuge que ha definit els seus futurs drets legitimaris; la nul·litat matrimonial, si el cònjuge que ha definit ha estat declarat de mala fe; el divorci; i la separació legal d'acord amb l'article 45.1 i 2 de la Compilació, suposaran la ineficàcia sobrevinguda del pacte de definició i donarà dret al cònjuge que ha entregat l'atribució patrimonial, en el termini d'un any a comptar des de la premoriència o la sentència ferma de nul·litat matrimonial, o de l'escriptura pública o la sentència ferma de separació legal o divorci, a exercir la acció de restitució de l'atribució patrimonial entregada al seu cònjuge en pagament dels seus futurs drets legitimaris.

2. Només el cònjuge atribuent tendrà dret per exercitar la restitució de la atribució patrimonial entregada en pagament de la futura llegítima del seu consort, llevat que mori una vegada iniciat el procés, cas en què poden continuar els seus hereus.

3. L'efecte de l'acció de restitució de l'atribució patrimonial determinarà la recuperació d'aquesta, tramesa pel cònjuge atribuent, que es conservi en el patrimoni del cònjuge atributari, o de la contraprestació si l'ha disposada a títol onerós o del valor dels béns que hagi disposat per títol gratuït.

No haurà de retornar els fruits obtinguts abans de la interposició de la demanda de restitució. Tampoc no afectarà a les càrregues que el cònjuge atributari hagi constituït sobre aquests béns amb anterioritat a l'anotació preventiva de la demanda en el Registre de la Propietat, però sí a les constituïdes després de la dita anotació preventiva.

Article 50 *quater*
Causes de revocació, exercici de l'acció i efectes

1. Seran causes de revocació, els supòsits en què el cònjuge que ha definit els seus futurs drets legitimaris incorre en qualsevol de les causes de desheretament dels apartats a), b), d), e), f), g) i h) de l'article 7 bis de la Compilació.

2. Només l'altre cònjuge pot exercir l'acció de revocació de la definició indicant la causa concreta, llevat que mori durant el procés de revocació, cas en què poden continuar els seus hereus.

S'exceptua el cas en què la causa de desheretament sigui haver atemptat contra la vida del cònjuge atribuent i el resultat de dit atemptat sia la seva mort de tal forma que no hagués pogut exercir l'acció. En aquest cas, els seus hereus podran exercir l'acció de revocació del pacte de definició dins l'any següent a la fermesa de la sentència condemnatòria.

3. L'acció de revocació caducarà als 5 anys comptadors des que el cònjuge conegui o hagi pogut conèixer la causa de desheretament. Si no exercita l'acció, s'entendrà que existeix perdó.

4. L'efecte de la revocació de la definició determinarà la recuperació de la atribució patrimonial tramesa pel cònjuge atribuent que es conservi en el patrimoni del cònjuge atributari o la contraprestació si ha disposat els béns a títol onerós, o del seu valor si els ha disposats per títol gratuït. No haurà de retornar els fruits rebuts abans la interposició de la demanda. No afectarà á les càrregues que el cònjuge atributari hagi constituït sobre aquests béns amb anterioritat a l'anotació preventiva de la demanda en el Registre de la Propietat, però sí a les constituïdes després de l'esmentada anotació preventiva.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

Article 50 *quinquies*
Efectes de la definició entre cònjuges

La definició entre cònjuges impedeix interposar l'acció de suplement de llegítima, i deixarà sense efecte qualsevol disposició sobre la llegítima a favor del cònjuge que ha definit els seus futurs drets legitimaris, ordenada per l'altre cònjuge en testament, en donació universal de béns presents i futurs o en codicil, tant anteriors com posteriors a la definició. Si mor intestat, el cònjuge que ha definit no tendrà els drets que li concedeix l'article 45 de la Compilació, però sí podrà ser hereu intestat.

Article 50 *sexies*
Definició dels futurs drets legitimaris entre parelles estables

També podran pactar definició les parelles estables sotmeses al dret civil de les Illes Balears, amb els mateixos efectes que regula l'article 50 *quinquies* anterior.

Els serà d'aplicació la causa d'ineficàcia sobrevinguda per premoriència de la parella de l'article 50 ter anterior i els seus efectes; com també si existeix cancel·lació de la seva inscripció com parella estable en el registre corresponent, tret que sia per contreure matrimoni. També seran d'aplicació els supòsits de revocació i els seus efectes de l'article 50 *quater* anterior."

5. El paràgraf segon de l'article 37 queda redactat de la forma següent:

"La preterició errònia de legitimaris suposarà l'anul·lació de la donació universal quan l'hereu contractual no sigui fill, ni descendent, ni cònjuge o parella estable del donant, llevat que el donant hagi ordenat que es respectin les llegítimes i que la donació valgui encara que es doni un supòsit de preterició no intencional."

Disposició final segona
Modificació de la Llei 18/2001, de 19 de desembre, de parelles estables

1. L'apartat 5 de l'article 5 queda redactat de la manera següent:

"5. En totes les relacions patrimonials, si consta convivència, serà d'aplicació supletòria, en allò que sigui compatible, la Llei del règim patrimonial del matrimoni."

2. S'addiciona a l'esmentada llei un article 1 bis amb la següent redacció:

"Article 1 bis
Ampliació de l'àmbit d'aplicació

Si les parts no han previst una altra cosa, aquesta llei serà d'aplicació supletòria als que complint els requisits de capacitat i personals exigits per el seu article 2, hagin conviscut un mínim de 10 anys, tenguin descendència comuna i puguin demostrar l'actual convivència."

Disposició final tercera
Títol competencial

Aquesta llei es dicta a l'empara de l'article 30.27 i de l'article 31.2 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, de conformitat amb l'article 149.1 regles 8a i 6a de la Constitució Espanyola.

Disposició final quarta
Autorització per refondre el text

1. En el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, el Govern aprovarà, amb el títol de "Llei de Dret Civil de les Illes Balears", un decret legislatiu que refongui les lleis que s'indiquen a continuació i les seves modificacions:

1r. La Compilació de Dret Civil de les Illes Balears (Llei 8/1990, de 28 de juny i Decret legislatiu 79/1990, de 6 de setembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Compilació del Dret Civil de les Illes Balears).

1) La Llei 7/1993, de 20 d'octubre, de reforma de l'article 2 del Títol Preliminar del Decret legislatiu 79/1990, de 6 de setembre.
2) La Llei 3/2009, de 27 d'abril, de modificació de la Compilació Civil de les Illes Balears sobre causes de indignitat successòria i desheretament.
3) La Llei 3/2010, de 7 de juny, de constatació de censos i alous i extinció dels inactius.
4) La Llei 7/2017, de 3 d'agost, de modificació de la Compilació.
5) La Llei 8/2022, d'11 de novembre, de successió voluntària paccionada o contractual.

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074

2n.La Llei 18/2001, de 19 de desembre, de parelles estables.

1) La Llei 9/2019, de 19 de febrer, de l'atenció i els drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears.
2) Decret-llei 4/2022, de 30 de març, pel qual s'adopten mesures extraordinàries i urgents per pal·liar la crisi econòmica i social produïda pels efectes de la guerra a Ucraïna.

3r. La Llei 1/2006, de 3 de març, de voluntats anticipades.

1) La Llei 4/2015, de 23 de març, de drets i garanties de la persona en el procés de morir.

4t. La Llei 14/2010, de 9 de desembre, de mediació familiar.

5è. La present llei del règim patrimonial del matrimoni.

2. L'autorització al Govern de refosa en el nou text legal haurà d'elaborar-se amb l'estructura seguida en la Compilació, la Llei 8/2022, de successió voluntària paccionada o contractual, i la present llei del règim patrimonial del matrimoni; és a dir, mantenint diferenciada, la regulació per a Mallorca, per a Menorca, i per a Eivissa i Formentera, tota ella encapçalada per el Títol Preliminar.

Aquesta autorització de refosa faculta a regularitzar, aclarir i harmonitzar els textos legals que han de ser refosos.

3. L'elaboració del text normatiu per refosa es realitzarà mitjançant la tècnica codificadora i la sistemàtica adequada per facilitar el manteniment actualitzat del nou text de "Dret Civil de les Illes Balears".

Disposició final cinquena
Entrada en vigor

Aquesta llei entrarà en vigor als dos mesos següents de la seva publicació al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Per tant, ordén que tots els ciutadans guardin aquesta llei i que els tribunals i les autoritats als quals pertoqui la facin guardar.

Palma, 13 de novembre de 2026

La presidenta
Margarita Prohens Rigo

https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2026/147/1233074